

CRITERIS I ESTRATÈGIES PER TREBALLAR LES CANÇONS A L'AULA INFANTIL

Treball Final de Grau de Mestre/a d'Educació Infantil

Anna Garcia Valero

4t curs del Grau de Mestre/a d'Educació Infantil

Tutora: Mercè Carrera Peruga

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic. Universitat Central de Catalunya

Vic, 13 de maig del 2015

*El més antic, el més verdader i el més bell òrgan de
la música, l'origen del qual la nostra música ha de
provenir, és la veu humana.*

Richard Wagner (1813-1883)

Resum

Les cançons constitueixen una part molt important de la música que es treballa a les escoles, és per aquest motiu que el present Treball de Final de Grau és una investigació qualitativa que té com a objectiu identificar els criteris d'elecció que utilitzen alguns mestres així com les estratègies que fan servir per treballar les cançons a les aules d'Educació Infantil. Per poder recollir les dades necessàries per a respondre aquesta recerca, s'han realitzat entrevistes a tres mestres de música i s'ha fet l'observació de dues sessions de música, una amb infants de tres anys i l'altra amb infants de quatre anys, de dues escoles diferents. A partir de les dades obtingudes a través d'aquests dos instruments s'ha començat el procés d'investigació i anàlisi.

Paraules clau:

Música, Cançons, Educació Infantil, Estratègies, Criteris d'Elecció, Entrevista, Observació.

Abstract

The songs play a very important role in the music that is offered in the schools, and for this reason the present Final Grade Project aims to identify the selection criteria that some teachers use as long as the strategies they use to work the songs in the Infant Education classrooms, by carrying out a qualitative research. In order to collect the data needed to find the answer of this research, three interviews have been done to three different music teachers and also a total of two observations, one in a group of three years old and the other in a group of four years old, from two different schools. By studying the information obtained from these two methods, the investigation and analysis process has been started.

Key words:

Music, Songs, Infant Education, Strategies, Selection Criteria, Interview, Observation.

Índex

1. Introducció.....	5
2. Justificació del tema i objectius de la recerca	6
3. Fonamentació teòrica.....	7
3.1. La música a l'Educació Infantil	7
3.2. Metodologia musical.....	9
3.2.1. Pedagogs del s.XX.....	9
3.2.2. Noves referències pedagògiques	11
3.2.3. Desenvolupament musical dels infants de 3 a 6 anys	12
3.3. El mestre/a i la música a l'aula infantil	14
3.4. Importància de la cançó a Educació Infantil.....	15
3.4.1. Les cançons tradicionals	16
3.5. Ensenyament-aprenentatge de les cançons	17
4. Part pràctica	20
4.1. Metodologia de recerca i instruments de recollida de dades	20
4.1.1. L'entrevista	21
4.1.2. L'observació	22
4.2. Planificació de la recerca	24
4.3. Anàlisi.....	28
5. Discussió i conclusions	42
5.1. Conclusions de la recerca	42
5.2. Limitacions	46
5.3. Noves línies de recerca.....	47
6. Bibliografia i Web grafia	49

1. Introducció

Aquest Treball de Final de Grau pretén identificar els criteris d'elecció i les estratègies que utilitzen alguns mestres per treballar les cançons a les aules d'Educació Infantil.

La justificació del tema escollit i els objectius d'aquesta recerca constitueixen el punt de partida en l'estructura del treball. Tot seguit s'elabora una fonamentació teòrica que comprèn cinc apartats: en primer lloc s'exposa la importància de la música en l'etapa d'Educació Infantil; en segon lloc es fa un recull de diverses metodologies musicals existents, ja siguin de pedagogs del s. XX com noves referències pedagògiques, i també s'especifica quin és el desenvolupament musical dels infants de tres a sis anys; en tercer lloc s'expliquen les característiques que hauria de tenir un mestre de música; en quart lloc s'exposa la importància que té la cançó amb els alumnes d'infantil, posant especial èmfasi en les cançons tradicionals; i en cinquè lloc s'especifica com s'ha de desenvolupar el procés d'ensenyament-aprenentatge de les cançons.

A continuació hi ha l'aplicació pràctica del treball que es desenvolupa seguint tres passos diferents. En la primera secció es descriu la metodologia de recerca emprada així com els dos instruments de recollida de dades utilitzats durant aquesta investigació: l'entrevista i l'observació. En la segona secció es fa una planificació de la recerca en la qual s'exposa tot el que s'ha de dur a terme per la realització d'aquest treball. En la tercera secció es fa una anàlisi de les dades obtingudes a través dels instruments de recollida, centrant la mirada en els criteris d'elecció de les cançons, la metodologia i la gestió d'aula dels mestres entrevistats i observats.

Aquesta investigació es tanca amb l'elaboració de les conclusions de la recerca, juntament amb les limitacions que s'han presentat en l'elaboració d'aquest treball i el plantejament de noves línies de recerca.

Per acabar, es fa una bibliografia i webgrafia de tots els recursos emprats en la realització d'aquest treball. En els Annexos hi ha les transcripcions de les tres entrevistes i les dues observacions fetes al llarg d'aquesta investigació.

2. Justificació del tema i objectius de la recerca

La música és una assignatura que està present a totes les escoles, no obstant això no sempre se li dóna el valor que es mereix. Segons Pascual (2006), la música pot ser la base per desenvolupar tots els objectius, continguts i activitats del procés d'ensenyament-aprenentatge que tenen lloc a l'escola, però es pot afirmar que no està justament considerada. Hi ha molts pedagogs i psicòlegs que insisteixen amb la importància de la música i amb la seva inclusió en l'educació com més aviat millor, per aquesta raó i per interès personal cap a aquesta forma d'art s'ha decidit que aquest Treball de Final de Grau estarà relacionat amb la música.

Pascual (2006) exposa que cantar és una activitat molt positiva al llarg de l'escolaritat i, sobretot, a l'Educació Infantil. Una de les principals activitats musicals que es duu a terme a l'aula infantil és el cant, per això aquesta recerca busca identificar els mètodes d'elecció i les estratègies que utilitzen diversos mestres per treballar les cançons a les aules d'Educació Infantil.

Els objectius que es pretenen aconseguir amb el procés d'investigació d'aquesta recerca són:

- Identificar els diversos criteris d'elecció de les cançons que utilitzen diferents mestres.
- Conèixer els mètodes que fan servir per treballar aquestes cançons.
- Observar les diferents gestions d'aula que utilitzen alguns mestres.

3. Fonamentació teòrica

3.1. La música a l'Educació Infantil

La música ha estat present en el currículum d'Educació Infantil des de fa uns quants anys. En aquest treball es pretén fer una recerca sobre com es treballa la música a les aules d'infantil, sobre diverses metodologies existents i sobre la importància de les cançons en aquesta etapa de l'educació.

Segons Malagarriga (2002), existeixen diverses recerques sobre l'inici de la vida de les persones que han mostrat que naixem amb una predisposició a la producció de sons i amb el sentit auditiu en ple desenvolupament. Aquests fets fan que es confirmi el criteri del fet que és possible treballar la música des del mateix naixement.

Gardner (citada a Akoschky, Alsina, Díaz, i Giráldez, 2008) diu que l'educació musical bàsica no hauria d'estar basada en una finalitat concreta (com podria ser que l'infant es dediqui professionalment a la música d'adult), sinó en aspectes més transcendents com: l'estimulació de la intel·ligència musical i aconseguir un desenvolupament integral.

Boyd (1989) explica que la música és universal, ja que encara no s'ha trobat l'existència de cap societat sense música. Encara que es trobi en moltes llengües diferents, la presència de la música arreu del món fa considerar la credibilitat de Howard Gardner en afirmar que la intel·ligència musical és una de les sis grans intel·ligències humanes que tenen en comú totes les cultures. Tot i així, encara que la intel·ligència musical es consideri universal, igual que altres atributs humans, és poc probable que es desenvolupi sense una estimulació adequada.

La música no deixa de ser un llenguatge creat pels homes, amb el qual poden expressar els seus sentiments, emocions i creences. Malagarriga (2002) afirma que els infants podrien ser massa petits per exterioritzar aquests conceptes, però també és veritat que pel simple fet de ser humans tenen la capacitat d'expressar-se i comunicar-se; la seva evolució dependrà dels estímuls i aprenentatges que puguin rebre des de l'inici de la seva vida. Si pensem en la música com a un tret específic de l'home, hem de creure que aquest llenguatge no els serà estrany, sinó tot el contrari: és una part de la seva naturalesa que cal desenvolupar i fer créixer a partir de la comunicació i la vivència.

L'educació musical comprèn un gran ventall de capacitats, per exemple Boyd (1989) exposa que el desenvolupament de l'audició musical és una habilitat bàsica per la comprensió musical. Ho afirma també la investigació de Feierabend (citada a Boyd, 1989), ja que suggereix que la capacitat auditiva d'un nen pot atrofiar-se fins a cert punt abans dels nou anys si no s'ha estimulat anteriorment. Per això, cal destacar la necessitat d'una educació musical en edats primerenques perquè així el potencial musical dels infants sigui plenament efectiu.

També s'ha de tenir present, ressalten Akoschky, Alsina, Díaz, i Giráldez (2008), que la música ha d'esdevenir, pels infants, un element clau a l'hora de descobrir i connectar amb el món que els envolta, de desenvolupar la seva percepció auditiva, de socialitzar-se i comunicar-se, d'utilitzar la seva imaginació i creativitat, d'expressar allò que no poden dir amb paraules i, sobretot, ha d'esdevenir una font inesgotable de gaudi, entreteniment i plaer. Per això, no s'hauria d'oblidar mai que:

La música és important pels infants. Alguns desitgen escoltar-la aïllats i sols a través dels seus auriculars, mentre altres prefereixen cantar-la, taral·lejar-la o xiular-la. Alguns volen tocar-la amb un instrument musical – sols o amb amics- mentre altres gaudeixen ballant-la, el que dóna lloc a respostes físiques. Alguns desitgen crear la seva pròpia música i els textos, jocs o danses que poden acompanyar-la. Ja sigui escoltant, cantant, tocant, movent-se o creant, les experiències musicals són importants en la vida de les nenes i els nens: ells mateixos, així com els adults que els envolten –pares i mestres- poden testificar-ho. (Shehan Campbell y Scott-Kassner, citat a Akoschky [et al.], 2008, p.13).

Malagarriga (2002) defensa que la música que es dóna a l'escola infantil s'hauria de percebre com a una estona de diversió a on els sons i la música poden crear ambients, representar situacions viscudes, sonoritzar realitats conegudes, en general, pot representar-nos el món que ens envolta. Aquesta representació pot formar part del joc simbòlic i estimula la imaginació i l'expressió de l'entorn.

3.2. Metodologia musical

Generalment, la metodologia emprada en Educació Infantil es basa en l'experimentació i el joc, en un ambient d'afecte i confiança. Si parlem de música, Pascual (2006: 121) assenyala: "L'educació musical ha de ser sobretot pràctica, sensorial i guiar-se pels següents principis: llibertat i creativitat, progressivitat, activitat, caràcter lúdic i global amb altres àrees artístiques i amb el desenvolupament general (motricitat, sensorialitat, afectivitat) i variat."

La metodologia musical en l'Educació Infantil pot basar-se en el joc, per tant les activitats d'educació musical haurien de tenir un marcat component lúdic. Pascual (2006) diu que el joc i l'experimentació formen part d'una metodologia activa en la qual l'alumne és el protagonista de l'aprenentatge. A més, el joc ha d'estar en consonància amb les característiques evolutives dels infants.

3.2.1. Pedagogs del s.XX

Segons Malagarriga (2002), en el segle XX i en el context dels moviments de renovació pedagògica que es va viure en aquells moments a Europa, van sorgir un grup de pedagogs que van establir unes bases molt significatives per a l'educació musical: Kodály, Willems, Martenot, Orff i Dalcroze entre d'altres. Les seves aportacions han estat imprescindibles per consolidar uns principis universals: la conveniència d'iniciar l'educació musical des de la primera infància, la importància de la cançó i la necessitat de partir del treball corporal.

El Mètode Dalcroze es basa en l'educació rítmica i la relaciona amb l'expressió musical a través del cos. Es tracta d'una educació en la qual el coneixement de la música es desenvolupa quan el cos participa en el ritme musical. Segons Pascual (2006), aquest mètode pretén convertir el cos en un instrument d'interpretació rítmica, mental i emocional amb el qual es pot representar qualsevol element musical del ritme, la melodia, la dinàmica, l'harmonia i la forma. L'aplicació del Mètode Dalcroze exigeix certa preparació per part del professorat així com unes condicions que dificulten una aplicació fidel en una aula d'Educació Infantil, no obstant això, aquesta és una etapa important per treballar la música.

Segons el Mètode Orff, el millor ensenyament musical és aquell en el qual l'infant participa, interpreta i crea. Segons Pascual (2006), en aquest mètode es realitza un treball de ritme, paraula, melodia, harmonia i interpretació instrumental i vocal en conjunt. Es comença amb la paraula i amb les melodies de l'escala pentatònica per aconseguir una harmonia amb diferents ritmes i melodies.

El Mètode Willems es basa en l'educació auditiva i la discriminació dels paràmetres del so, ja que a través de la duració i la intensitat del so s'arriba al domini rítmic, i a través del timbre i de l'altura dels sons s'arriba al domini musical, és a dir, a la melodia i a l'altura. Segons Pascual (2006), per a Willems el desenvolupament de l'oïda musical és imprescindible per l'educació musical i per la formació de la persona, per això indica que és necessari que l'educació sigui molt sensorial, ja que la pràctica musical implica l'audició, la vista i el tacte a la vegada. Per això, aquest mètode es centra en cançons, en el desenvolupament auditiu, en el sentit rítmic i en les notes musicals.

El Mètode Martenot es fonamenta en les seves investigacions sobre els materials acústics, en la psicopedagogia i en l'observació directa de l'infant. Segons Pascual (2006), un dels aspectes més significatius d'aquest mètode és la relaxació corporal, en la qual es busca una relaxació dels diversos membres del cos per separat i, així, aconseguir un repòs físic i mental. També, el cant per imitació és considerat un aspecte essencial per l'educació de l'oïda i de la veu.

El Mètode Kodály es basa en el descobriment de la cançó popular i del folklore com a materials educatius, la inclusió de la música en l'ensenyament obligatori, el solfeig sil·làbic i el solfeig relatiu. Segons Pascual (2006), per Kodály el cant és la base de qualsevol activitat musical i utilitza la cançó com a element motivador per l'aprenentatge de la música. Defensa que la metodologia del cant comença a casa, on els infants aprenen cançons i jocs musicals que els ensenyen les seves famílies. A l'escola s'ensenyen els jocs musicals i les cançons amb les quals els nens i nenes aprenen moviments, paraules i melodies a la vegada.

3.2.2. Noves referències pedagògiques

Actualment podem trobar noves referències pedagògiques amb nous mètodes plantejats per diversos músics i pedagogs com: Gordon, Schafer, Delalande i Painter¹.

El Mètode Gordon pretén proporcionar a les persones les condicions per comprendre la sintaxi musical perquè puguin expressar-se musicalment, sigui amb la veu o amb un instrument. Per això, Gordon defensa la importància del fet que l'aprenentatge musical comenci a partir de l'edat prenatal amb un ambient ric d'experiències musicals de qualitat. Segons aquest mètode, el paper de l'adult durant els primers anys de vida de l'infant és el de guiar-lo en l'aprenentatge musical a través de l'exemple directe, el joc i el moviment.

Schafer es basa en l'aprenentatge a través de la creació, l'alumne és el protagonista i s'ha de valorar i estimular la seva curiositat. Aquest mètode pretén fomentar l'audició activa, connectar-la amb altres aspectes perceptius i descobrir les habilitats creatives dels infants. Segons Schafer, la iniciació musical comença amb l'escolta i amb l'audició dels sons de l'entorn.

Delalande es basa en l'aprenentatge musical des de la primera infància, dóna importància a la creativitat i s'ha de deixar de banda la teoria. Segons aquest mètode el paper de l'educador és el de guiar els comportaments espontanis dels infants i facilitar-los l'ambient òptim per desenvolupar la seva imaginació. És a dir, Delalande defensa que la música és un art creatiu, proper i quotidià.

Painter es basa en la creació, la imaginació i l'experimentació de la música. Segons aquest mètode, l'aprenentatge musical es dóna a partir dels sons i els elements quotidians com: parts del cos, instruments, materials de l'aula i de l'exterior, etc.

---

¹ Pàgines web consultades:

<http://www.escuelamusica.net/escuela-musica-infantil-metodo-gordon-en-valencia-y-la-eliana-que-es-la-pedagogia-gordon.htm>

<http://www.encuentroeducativo.com/numero-1-noviembre-08/recursos-formacion-num-1/los-metodos-creativos/>

<https://prezi.com/nodphbnm0nrk/metodos-musicales/>

3.2.3. Desenvolupament musical dels infants de 3 a 6 anys

Segons Pascual (2006), en el segon cicle d'Educació Infantil les experiències i vivències musicals que els nens i nenes realitzaven en solitari adquireixen un caràcter més social, ja que incorporen la música i el cant en el joc imaginatiu.

Tant Pascual (2006) com Akoschky, Alsina, Díaz i Giráldez (2008) assenyalen una sèrie de característiques del desenvolupament musical dels nens i nenes de 3 a 6 anys:

- De 3 a 4 anys: l'infant aconsegueix certa sincronització motora i segueix la pulsació d'una peça de música movent o colpejant amb les mans i/o els peus. Pot reproduir estructures rítmiques de tres o quatre elements i petites cançons senceres. També mostra certa capacitat creativa inventant cançons, danses o instruments i es produeix un gran desenvolupament de l'aspecte lingüístic expressiu. L'infant descobreix les possibilitats rítmiques i musicals de les paraules.
- De 4 a 5 anys: l'infant controla millor la seva veu i l'àmbit melòdic es fa més agut, a més, entona cançons amb grup amb certa afinació. L'infant gaudeix de les cançons amb gestos i li agrada cantar pels altres. L'expressió es converteix cada vegada més en comunicació i també augmenta la seva capacitat de memorització de cançons i d'entonació.
- De 5 a 6 anys: A més de seguir la pulsació, l'infant pot seguir el ritme de la música amb els palmells de les mans. Pot cantar melodies curtes i reconeix un gran nombre de cançons, també és capaç de crear cançons molt senzilles amb pocs sons. L'infant és capaç de classificar els sons i els instruments segons les diferents qualitats i establir relacions seqüencials. A més, també és capaç de realitzar dictats musicals expressats amb grafies no convencionals: línies, cercles, etc.

Pascual (2006: 84-85) també va establir una sèrie d'implicacions educatives musicals per l'etapa de 3 a 6 anys:

- La contribució al desenvolupament integral sensorial proporcionant a l'infant experiències, interaccions, espais i materials.
- La potenciació de l'expressió oral i l'adquisició d'un repertori de cançons infantils i populars que l'ajudin a desenvolupar la capacitat verbal comprensiva i expressiva.
- La compensació d'algunes carències i anivellar els desajustaments que tenen el seu origen en les diferències d'entorn social, relacionades amb l'audició i l'expressió musicals.
- El màxim aprofitament de les possibilitats sonores i de moviment del desenvolupament del nen, potenciant-les i afermant-les a través de l'acció educativa.
- El treball en l'àmbit del desenvolupament psicomotor, facilitant la maduració i la progressió del control del seu propi cos: grans grups musculars primer, responsables de la postura, la marxa i altres habilitats motores bàsiques (coordinació general) i petits músculs després, que permeten activitats més fines i precises (coordinació fina), necessàries per accedir a l'escriptura i la interpretació d'instruments musicals.
- El desenvolupament de les possibilitats sonores i de moviment del mateix cos, de manera que es reforci el progressiu domini de la representació del cos i de les coordenades espacials-temporals en les que l'acció transcorre.

3.3. El mestre/a i la música a l'aula infantil

Hi ha diversos autors que parlen sobre el perfil de mestre que pot impartir música a les aules d'educació infantil, com per exemple: Pascual (2006) i Akoschky [et al.] (2008). Alguns defensen que el mestre necessita una especialització musical a més del títol de Mestre, altres afirmen que aquesta especialització no és necessària.

No obstant això, Pascual (2006) assenyala una sèrie de qualitats necessàries per a qualsevol professor que vulgui fer classes de música, tingui una especialització o no:

- El mestre ha de tenir una actitud i una disposició positives cap a la música i ser conscient de la seva rellevància en la vida de les persones.
- L'educador ha de tenir aptituds musicals com: l'oïda musical, una veu agradable i afinada, un sentit rítmic adequat, imaginació creadora i musicalitat.
- El mestre ha de tenir coneixements musicals i saber-los aplicar a la pràctica.
- L'educador ha d'oferir un model de persona que sàpiga escoltar i valorar els descobriments i aprenentatges dels infants.

Per altra banda, Calvo i Bernal (citats a Pascual, 2006) exposen que el mestre ha de ser conscient que ensenyar cançons, jocs i ritmes no és suficient, també ha de saber diagnosticar les condicions idònies per fer-ho a partir de criteris pedagògics.

Segons Akoschky [et al.] (2008), l'eficàcia de l'ensenyament que proporcionarà l'educador dependrà de què sap de música així com de què sap fer amb ella a l'aula. Per això, no és necessari ser un músic professional, tot i que cal desenvolupar una sèrie de capacitats específiques com:

- Habilitats d'interpretació: l'educador ha de poder cantar a *cappella*, imitar vocalment diferents sons, crear ritmes per estimular el moviment o per acompanyar cançons o realitzar moviments corporals sincronitzats amb estímuls musicals.

- Habilitats de discriminació auditiva: l'educador ha d'identificar i analitzar diferències d'altura, intensitat, duració i timbre entre els sons, així com identificar auditivament diferents característiques de la música (caràcter, tempo, velocitat...).
- Habilitats didàctic-musicals: l'educador ha de poder seleccionar peces musicals i cançons, dissenyar unitats d'aprenentatge musical tenint en compte els coneixements previs dels infants i saber proposar i guiar les activitats que es realitzen a l'aula.

Giráldez (2014) diu que hem d'entendre que totes les persones són capaces de fer música i per això la feina dels docents no és ensenyar, sinó potenciar i fer créixer aquestes qualitats que tots posseïm.

3.4. Importància de la cançó a Educació Infantil

El cant és una activitat de la qual gaudeixen tots els nens i nenes, independentment de la cultura. Boyd (1989) exposa que a més de contribuir enormement en la unió entre pares i fills, la cançó també és important en el desenvolupament social i cultural dels més petits. A més, les activitats de cant tenen un valor incalculable en l'establiment d'una identitat de grup i en la sensació de seguretat dels infants.

Hernández (2010) afirma que si anteriorment les persones que transmetien oralment les cançons de cada cultura eren la mare, l'àvia i generalment la família; avui en dia l'aprenentatge de les cançons es produeix en gran mesura als centres d'educació infantil i d'educació primària. Gardner (citada a Akoschy, 2002) explica que la reproducció de cançons és una de les tasques més freqüents en l'educació musical infantil; en cantar, els infants imiten amb la veu unes formes melòdiques acompanyades per text, les memoritzen i les reconeixen. Per això, Díaz i Arriaga (2013) destaquen que la cançó és considerada com una de les formes més senzilles i espontànies de fer comprendre la música.

Per altra banda, Muñoz (2002) assenyala que hi ha molts autors que defensen la dimensió de la cançó com a base d'interiorització i vivència musical i, en definitiva, com a base de construcció del coneixement musical. Tot i així, especifica que existeixen altres dimensions d'important rellevància en l'etapa infantil com poden ser: la dimensió social-afectiva i la comunicativa. Quan s'exterioritzen els sentiments i estats d'ànim, s'afavoreix la desinhibició,

la integració i el compartir. Muñoz (2002), també vol destacar que cantar és obrir la porta a noves experiències i sensacions, a situacions i escenaris, a un món de somnis al que es pot accedir a través de la veu. Es tracta d'una activitat que no es podria realitzar sense voler compartir i comunicar-se amb els que intervenen en l'acció de cantar, amb qui escolten i, fins i tot, amb un mateix.

Giráldez (2014) afirma que el cant es desenvolupa naturalment i que és més fàcil desenvolupar certes capacitats començant a edats primerenques. Per això, com més aviat es proporcionin oportunitats per començar a cantar, millor són els resultats.

3.4.1. Les cançons tradicionals

Segons Díaz i Arriaga (2013), hi ha molts músics i pedagogs musicals que, des de principis del segle XX, han destacat la importància de la cançó tradicional com a mitjà per fomentar l'aprenentatge musical, ja que aquestes cançons són considerades com a models que desenvolupen la memòria i faciliten aprenentatges posteriors. També afirmen que la cançó tradicional és un element primordial de l'educació musical perquè és un mitjà de contacte directe amb la mateixa cultura i el seu entorn, a més, és un instrument formatiu que proporciona plaers en els diversos moments d'interpretació i aprenentatge.

Díaz i Arriaga (2013) també defensen que el ric patrimoni tradicional de cançons que es troben a totes les cultures és un repertori útil i apropiat de rimes i cançons de bressol que poden formar part de l'aprenentatge musical dels nens i nenes a la llar d'infants i al parvulari. Aquestes cançons es tornen especialment significatives si s'han cantat a casa amb els pares. Hi ha moltes cançons noves i enganxoses compostes recentment, i algunes d'elles són sens dubte valuoses, però no s'ha de permetre que reemplacin a les cançons tradicionals que han gaudit incomptables generacions de nens i nenes. Aquestes cançons infantils tradicionals solen ser fàcils de cantar i, per tant, poden ser molt útils per promoure la diversitat cultural amb els diversos grups d'infants.

3.5. Ensenyament-aprenentatge de les cançons

Les sessions de cant, afirma Boyd (1989), siguin a casa o a l'escola, han de contenir un munt de material conegut i les cançons noves s'han d'anar introduint gradualment, d'aquesta manera esdevindrà un aprenentatge significatiu.

Segons Thurman, Chase, i Langness (citats a Boyd, 1989), cantar és una activitat que pot afavorir el desenvolupament del llenguatge. La música és processada generalment en el costat dret del cervell i el llenguatge en el costat esquerre, per tant, com que el cant implica tant la música com les paraules, estimula la interacció hemisfèrica. No obstant això, Ray Graham (citats a Boyd, 1989) explica que un nen pot aprendre paraules a través d'una cançó però, sovint, sense saber-ne el significat. Pot passar el mateix tant si es tracta de la llengua materna o d'una llengua estrangera. Per això, és important que el mestre desenvolupi estratègies d'aprenentatge que permetin a l'infant comprendre el significat de les cançons.

Phillips (citats a Hernández, 2010), professor d'educació musical en la Universitat de Iowa, exposa que l'instrument vocal és un mecanisme molt complex i el cant és un procés psicomotor que combina: la percepció de l'altura del so, la memòria tonal, i la coordinació vocal. Però és necessari un entrenament des dels primers anys de vida per tal d'aconseguir les habilitats necessàries per dominar cada un d'aquests tres aspectes que determinen un cant afinat. Com a conseqüència, Phillips afirma que s'ha d'animar als infants a desenvolupar les seves veus com a part natural de l'entrenament de la seva veu, tant el timbre (xiuxiuejar, cridar, parlar i cantar) com el registre vocal (agut, mitjà i greu).

Ainscow (2000) afirma que per assegurar que tots els infants realitzen un aprenentatge significatiu i funcional, cal que el mestre utilitzi estratègies i eines que li permetin aconseguir una aula més inclusiva per tal que tots els alumnes aprenguin i convisquin independentment de les diferències de nivell. El mestre ha de proporcionar als nens i nenes les possibilitats per a créixer i millorar d'acord a les seves possibilitats.

Hi ha dos aspectes importants a tenir en compte a l'hora d'ensenyar una cançó als infants: l'elecció de les cançons i el procés per ensenyar-les. Per això, Muñoz (2002) planteja una sèrie de fases que són necessàries per al muntatge d'una cançó a l'etapa infantil:

- El mestre presenta la primera frase del text, que es reproduïx pel conjunt de nens i nenes. Tot seguit, es fa el mateix amb la segona frase i, després d'aquesta, es fa la repetició de la primera i la segona juntes. I així fins a la totalitat del text.
- Un cop presentat el text es realitza el mateix procediment però, en aquest cas, presentant cada frase amb el seu ritme corresponent.
- La melodia també es presenta frase per frase als alumnes fins que s'elabori la totalitat de la cançó.
- La interpretació de totes les frases amb el seu text, ritme i melodia donarà per finalitzat el procés d'ensenyament de la cançó.

Per altra banda, Pascual (2006) defensa que els procediments i recursos per l'aprenentatge d'una cançó són diversos i sempre han de tenir en compte la cançó, l'edat i el nivell tècnic musical i instrumental dels alumnes. No obstant això, Pascual admet que el millor procediment, o almenys el més utilitzat, per ensenyar cançons als nens i nenes d'Educació Infantil és la imitació, per això planteja una sèrie de tècniques que ajuden en el seu aprenentatge:

- Recitar rítmicament per fixar el ritme i memoritzar el text.
- Que el mestre faci servir una entonació clara, neta i vocalitzi adequadament.
- L'aprenentatge del ritme i la melodia al mateix temps.
- Repetir la cançó amb diferents matisos d'intensitat, velocitat, etc.
- Introduir progressivament en la cançó elements nous com l'acompanyament amb instruments corporals o una petita percussió, gestos, moviments, etc.
- Alternar les estrofes amb la tornada. El professor comença cantant les estrofes i els infants la tornada, després, gradualment, s'amplien i es compliquen les intervencions dels alumnes.

Pel que fa a l'elecció de les cançons que s'han de treballar, Muñoz (2002) especifica que s'han de tenir en compte diversos criteris com: que el tema i el vocabulari han de ser adequats a l'edat dels infants que les interpretaran; la utilització de refranys, treballengües i onomatopeies; que el ritme sigui fonamentalment repetitiu; que les dificultats estiguin en consonància amb l'experiència del grup; que la melodia també sigui repetitiva i que no presenti salts que impliquin una dificultat considerable pels alumnes. Per altra banda, les cançons també poden seleccionar-se utilitzant altres criteris que van des dels continguts generals que es poden treballar a partir d'ella, fins als continguts específics que permet abordar. Però el més important que s'ha de tenir en compte en escollir una cançó, tal com Muñoz afirma, és que agradi al mestre i als nens i nenes que la interpretaran, ja que això implicarà una disposició i motivació extraordinària del grup de cara al muntatge i la interpretació d'aquesta cançó.

Per altra banda, Pascual (2006) remarca que, actualment, la majoria de cançons que els infants canten de forma espontània acostumen a ser d'alguna sèrie de televisió o una cançó de moda, i aquest fet pot donar a lloc les següents conseqüències: la pèrdua del folklore del nostre país, permetre que els infants siguin influenciats pels mitjans de comunicació, la pèrdua de l'originalitat i l'expressió dels nens i nenes, la poca disposició de les escoles per intentar conservar el nostre patrimoni cultural i l'empobriment progressiu de la nostra llengua. Per això, Pascual defensa que les escoles han d'oferir un repertori de qualitat en el qual es tinguin en compte tant els criteris musicals com els psicològics i pedagògics.

Tot i així, Akoschy (2002) exposa que s'ha de tenir en compte que no totes les cançons agraden als infants i, això, es veu reflectit en l'entusiasme que mostren en voler repetir-les. No obstant això, no és necessari que la selecció de cançons i música sigui només de caràcter alegre i dinàmic perquè agradin als més petits, també n'hi ha de tranquil·les, enèrgiques, humorístiques, misterioses, tristes, i d'altres que poden atraure'ls igualment.

4. Part pràctica

4.1. Metodologia de recerca i instruments de recollida de dades

Aquest Treball de Final de Grau busca respondre a la pregunta següent: Quins criteris d'elecció i metodologies s'utilitzen per a treballar les cançons a l'aula infantil? Per tal de realitzar una investigació que trobi resposta a aquesta pregunta, s'han plantejat una sèrie d'objectius:

- Identificar els diversos criteris d'elecció de cançons d'alguns mestres.
- Conèixer els mètodes utilitzats per a presentar les cançons als infants.
- Analitzar les gestions d'aula de dos centres diferents i comparar-les.

L'estudi que es proposa en aquest Treball de Final de Grau s'emmarca en un paradigma interpretatiu, ja que va dirigit al significat de les accions humanes i de la pràctica social. Tal com exposen Penalva i Mateo (2006), aquesta recerca no pretén fer una generalització a partir dels resultats que s'obtinguin, sinó que s'elaborarà una descripció en profunditat dels objectes estudiats de forma que es percebin individualitzats. També hi haurà una interacció entre el subjecte i els objectes d'estudi, i es produirà una interrelació de retroalimentació mútua. Es tracta d'una investigació qualitativa descriptiva amb una orientació metodològica d'interpretació i de comprensió. Aquesta investigació és etnogràfica, ja que es basa l'observació dels aspectes subjectius dels objectes d'estudi i en la seva descripció.

Els instruments escollits per tal de realitzar aquesta recerca són els següents: les entrevistes i les observacions. Aquesta investigació no té com a objectiu fer una proposta de millora, simplement es pretén analitzar un aspecte concret.

4.1.1. L'entrevista

Segons Penalva i Mateo (2006), la majoria de les definicions d'entrevista assenyalen de manera bastant simple que es tracta d'una conversa feta amb el propòsit d'obtenir informació. Es realitza una recollida de dades provinents de la conversa o de les preguntes concretes, sovint pautades per l'entrevistador, s'analitzen i se n'extreuen unes conclusions.

L'entrevista és una eina força utilitzada en les investigacions qualitatives, ja que permet conèixer a les persones entrevistades, saber què pensen i la seva manera de veure les coses. Kvale (2011: 23) assenyala: "Si vols saber com les persones comprenen el seu món i la seva vida, per què no parlar amb elles? La conversació és una forma bàsica d'interacció humana."

Per aconseguir que l'entrevista sigui efectiva i es realitzi un recull de tota la informació necessària sense impediments, és molt important l'actitud que pren l'entrevistador davant l'entrevistat. Per això, Kvale (2011) exposa que l'entrevistador sempre ha de mantenir una actitud respectuosa envers l'altre i, sobretot, no influir durant l'entrevista en expressar les seves pròpies opinions.

Un aspecte essencial de l'entrevista són les preguntes o els temes que es plantegen, ja que aquests determinaran que les dades obtingudes siguin precises i útils o bé inconsistents i inútils. Segons López i Deslauriers (2011: 5): "En tot cas, l'important és tenir una(es) pregunta(es) adequades, que siguin operacionals i possibles de resoldre; aquestes són fonamentals en la investigació, elles han de plantejar respostes no evidents i la presència de diverses respostes oposades que s'han de confrontar." Per tant, l'entrevistador ha d'elaborar un guió de l'entrevista sempre tenint present el tipus d'informació que vol aconseguir.

Penalva i Mateo (2006) exposen diverses formes de classificar les entrevistes segons el criteri que es vulgui utilitzar:

- Segons la forma d'obtenir la informació hi ha: l'entrevista oral, l'entrevista telefònica i l'entrevista per escrit o autoadministrada.

- Segons el grau d'estandardització hi ha: l'entrevista estandarditzada tancada, l'entrevista estandarditzada oberta programada, l'entrevista estandarditzada oberta no programada, l'entrevista no estandarditzada o en profunditat i l'entrevista informal o conversa ordinària.
- Segons el nombre d'entrevistats hi ha: l'entrevista individual i l'entrevista col·lectiva.

El tipus d'entrevista que es pretén dissenyar per aquesta investigació és oral, individual i estandarditzada oberta, ja que interessa realitzar unes preguntes guiades per l'entrevistador però prou flexibles perquè puguin variar segons les respostes dels entrevistats. Segons López i Deslauriers (2011), els investigadors socials han de ser capaços d'improvisar, canviar preguntes, conceptes i comparar les idees inicials de la recerca amb tota la informació obtinguda al llarg de la investigació. Per això, és important elaborar una guia ben reflexionada abans de planificar cap reunió, tenint sempre en compte que hi ha la possibilitat que sorgeixin nous temes relacionats amb el treball que no han estat previstos.

S'ha cregut convenient utilitzar aquest tipus d'entrevista perquè pot proporcionar a l'entrevistador les dades específiques que necessita per la seva investigació, tot donant peu a la persona entrevistada a què expressi lliurement el què pensa sobre el tema en qüestió. A més, també permet improvisar al llarg de la conversa per si apareixen qüestions interessants que abans no s'havien pensat.

4.1.2. L'observació

Penalva i Mateo (2006: 69) assenyalen: "L'observació és una de les activitats comunes de la vida quotidiana. [...] L'observació ordinària es converteix en científica només quan s'orienta, enfocant-la a un objectiu concret d'investigació, quan es planifica sistemàticament en fases, aspectes, llocs i persones, quan es controla i relaciona i quan se sotmet a controls de veracitat, d'objectivitat, de fiabilitat i de precisió." Penalva i Mateo exposen dos tipus diferents d'observació: l'observació directe i l'observació indirecte.

Segons Quivy i Campenhoudt (2005) els mètodes d'observació directe són els únics mètodes d'investigació social que capten els comportaments en el moment en què es produeixen. El camp d'observació de l'investigador és a priori infinitament ampli i només depèn en definitiva dels objectius del seu treball i de les seves hipòtesis inicials. El mateix investigador recopila la informació sense dirigir-se als subjectes involucrats a través de l'observació de tots els indicadors prèviament establerts, per això té com a base una guia d'observació que es crea a partir d'aquests indicadors i que designa els comportaments que han d'observar-se. L'investigador ha d'estar atent a l'aparició o a la transformació dels comportaments, als efectes que produeixen i als contextos en els quals s'observen.

Existeixen dos tipus d'observació directe segons Penalva i Mateo (2006): l'observació sistemàtica i l'observació participant. La sistematització té a veure amb el grau d'estructuració i planificació de la informació que es pretén obtenir de l'observació, per això es pretén dur a terme una observació sistemàtica en aquesta investigació, ja que l'objectiu és obtenir un bon grau d'objectivitat en la classificació de les observacions. Penalva i Mateo expliquen que l'observació sistemàtica normalment implica una observació sense participació o amb un grau de participació baix, d'aquesta manera l'investigador no ha de vincular-se a l'acció de la situació observada i pot dedicar-se exclusivament a observar-ho i registrar-ho tot de manera sistemàtica. Per això, prèviament es realitzarà un treball de categorització dels aspectes que es volen observar i s'elaborarà una guia d'observació que contindrà tots aquells indicadors que s'han de registrar per tal d'obtenir les dades i la informació necessària que ajudaran a establir unes conclusions.

Per poder tenir un millor registre de tota la informació obtinguda a través de les entrevistes i les observacions, aquestes es gravaran en vídeo. Segons García (2011), el vídeo pot servir com a suport de mètodes i tècniques d'investigació tradicionals com les entrevistes, en aquest cas s'utilitza com un registre que facilita la posterior transcripció del material obtingut. El vídeo permet obtenir més informació per la possibilitat de registrar imatge i so.

4.2. Planificació de la recerca

Per poder obtenir les dades necessàries per a donar resposta als objectius plantejats en aquesta recerca es duran a terme diferents observacions i entrevistes:

- Observacions: s'anirà a dues escoles diferents per observar al mestre de música amb un grup d'alumnes durant una sessió de música per tal d'analitzar la gestió d'aula i la metodologia emprada.
- Entrevistes: es realitzarà una entrevista individual a tres mestres de música per tal de conèixer els seus criteris d'elecció de les cançons i la metodologia que utilitzen per presentar-les als alumnes.

Les escoles en les quals es duran a terme les observacions són: l'Escola Quatre Vents de Manlleu i l'Escola Mossèn Cinto de Folgueroles. Totes dues són Escoles d'Educació Infantil i Primària que realitzen una hora setmanal de música amb cada curs. L'Escola Mossèn Cinto només té una mestra de música que imparteix classes a tots els cursos de l'escola, mentre que l'Escola Quatre Vents té tres mestres de música els quals es reparteixen els diversos cursos.

La primera observació es realitzarà amb la classe dels *Gats* de P3 de l'Escola Mossèn Cinto, amb un total de 13 alumnes i la mestra a càrrec de la sessió serà l'Anna. La segona observació es realitzarà amb la classe dels *Inuits* de P4 de l'Escola Quatre Vents, amb un total de 25 alumnes i el mestre a càrrec de la sessió serà en Jordi. Les dues observacions tindran lloc a l'aula de música de l'escola durant una sessió completament aleatòria per tal de poder observar el mestre i els alumnes en el seu context natural.

Aquestes observacions són sistematitzades i per això s'ha elaborat una guia d'observació en la qual es recopilarà tota la informació rellevant que succeirà durant les dues sessions:

PAUTA D'OBSERVACIÓ
Mestre/a a càrrec de la sessió: Escola: Grup:
Inici de la sessió: <ul style="list-style-type: none"> - Presentació / salutació - Inici de la sessió - Posició del mestre i dels alumnes
Espai: <ul style="list-style-type: none"> - Aula de música o aula ordinària - Organització de l'espai - Col·locació de les taules i cadires - Materials (tipus i disposició) - Grups de treball (grans o petits)
Paper de l'alumne: <ul style="list-style-type: none"> - Participació - Atenció
Paper del mestre: <ul style="list-style-type: none"> - Participació - Llenguatge corporal - Llenguatge verbal - Atenció individualitzada
Metodologia: <ul style="list-style-type: none"> - Relació / connexió entre professor - alumnes – contingut - Materials didàctics - Cançons treballades - Estratègies utilitzades - Conflictes

La següent tasca a realitzar seran les entrevistes. Aquestes entrevistes van dirigides a diferents mestres de música que treballen o han treballat amb infants de l'etapa d'Educació Infantil: l'Anna, la Laura i en Jordi. L'Anna és la mestra especialitzada de música de l'Escola Mossèn Cinto de Folgueroles i s'encarrega de totes les sessions de música d'aquesta escola, des dels alumnes de P3 fins als alumnes de 6è de primària. La Laura és la cap d'estudis de l'Escola Quatre Vents de Manlleu i, actualment, també imparteix les sessions de música amb els alumnes del cicle superior de primària. Finalment, en Jordi és el mestre especialitzat de música que s'encarrega de les sessions de música del cicle d'educació infantil de l'Escola Quatre Vents.

Les diferents entrevistes es duran a terme en els centres on el/la mestre/a treballa actualment, en un espai aïllat i tranquil perquè així l'entrevistat/da se senti còmode i pugui respondre sincerament sense interrupcions. Les tres entrevistes es realitzaran en dies diferents depenent de la disponibilitat de les persones entrevistades i cada entrevista es durà a terme en un sol dia. Tot i així, si durant el desenvolupament d'alguna d'aquestes es produeix un imprevist i no es pot acabar, es continuarà un altre dia. Inicialment hi ha la intenció d'utilitzar la mateixa plantilla de preguntes en totes les reunions, no obstant això si en mig d'una entrevista sorgeix un tema interessant pel treball, el fil de la conversa podria variar, ja que es tracta d'una entrevista estandarditzada oberta. A continuació es troba la plantilla de preguntes que s'utilitzarà en totes les entrevistes:

ENTREVISTA
<p>Nom de l'entrevistat/da:</p> <p>Centre on treballa:</p> <p>Edat i curs dels alumnes:</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Quin ha estat el seu recorregut acadèmic? - Té alguna formació especial de música? Quina? - Quants anys fa que exerceix de mestre/a de música? - Per què va escollir el camí de la música i l'educació?
<ul style="list-style-type: none"> - Quins criteris utilitza per escollir les cançons que treballa a classe? - S'ha inspirat en algun llibre o autor concret per triar aquests criteris? - Cada any utilitza les mateixes cançons o les va variant? <ul style="list-style-type: none"> o (Si no varien) Per què treballa sempre amb les mateixes cançons? o (Si varien) Hi ha alguna(es) cançó(ns) concreta(es) que mantingui sempre?   - Treballa cançons de diverses cultures? <ul style="list-style-type: none"> o (No) Per quin motiu? o (Si) Posa algun exemple.   - Què creu que s'ha de tenir en compte en introduir una cançó nova als infants? - Segueix una metodologia concreta o n'utilitza una de pròpia? <ul style="list-style-type: none"> o (Concreta) Quina és i per què utilitza aquesta? o (Pròpia) En què consisteix?
<ul style="list-style-type: none"> - Treballa amb grups grans o petits? - Durant les sessions estan (mestre i alumnes) drets o asseguts? Per què? - Quin material acostuma a utilitzar? Està a l'abast dels infants? - Com resol els possibles conflictes? - Com manté l'atenció dels alumnes? - Com participen els alumnes durant les sessions de música? Si un alumne no participa, quines estratègies utilitza? - Les sessions segueixen una pauta concreta o sovint utilitza la improvisació? - Segueix sempre el mateix mètode o busca la innovació? - Quins consells donaria a un futur mestre/a de música?

Durant les diferents entrevistes i observacions s'utilitzarà una càmera de vídeo com a eina complementària per gravar tota la conversa, sempre i quant l'escola i l'entrevistat doni el seu consentiment. D'aquesta manera, es podrà tenir un registre més exacte de tot el succeït, tant de les expressions verbals com les no verbals, i així poder-ne obtenir unes dades més precises per extreure unes conclusions més elaborades.

Finalment s'analitzarà, es compararà i es vincularà tota la informació que proporcionaran els dos instruments de recollida de dades per separat i conjuntament, de manera que a través d'aquesta anàlisi de dades es podrà fer una reflexió final sobre el tema investigat en aquest Treball de Final de Grau.

4.3. Anàlisi

En aquest apartat es farà l'anàlisi de les dades obtingudes a través dels dos instruments de recollida utilitzats en aquesta recerca: l'observació i l'entrevista².

Per poder fer una anàlisi de totes aquestes dades obtingudes s'ha fet un buidatge i les dades s'han classificat en els temes següents:

- Criteris d'elecció de les cançons: en aquesta categoria es vol saber quins són els diversos criteris que utilitzen els mestres entrevistats per seleccionar les cançons que treballen a l'aula.
- Metodologia: en aquesta categoria es vol saber quins mètodes utilitzen aquests mestres per ensenyar les cançons als alumnes i quina metodologia musical utilitzen.
- Gestió d'aula: en aquesta categoria es vol saber com s'organitza l'aula durant una sessió de música, com és l'actitud del mestre i la dels alumnes i, també, quines estratègies utilitzen els mestres per mantenir l'atenció dels infants i quines estratègies utilitzen per resoldre possibles conflictes.

Per dur a terme aquesta classificació de dades s'han utilitzat les graelles següents:

---

² Als Annexos es poden trobar les transcripcions de les dues observacions i les tres entrevistes.

	Metodologia	Gestió d'aula
<p>OBSERVACIÓ 1</p> <p>Anna</p>	<ul style="list-style-type: none"> - L'Anna utilitza la imitació com a principal mètode d'aprenentatge de les cançons. Ella canta en tot moment i els infants la segueixen. - L'Anna utilitza la guitarra per cantar les cançons. - Abans de començar una cançó que els alumnes ja coneixen, ella canta un fragment de la cançó perquè els infants facin memòria. - L'Anna i els alumnes utilitzen gestos en cantar alguna cançó. 	<ul style="list-style-type: none"> - La sessió s'ha dut a terme a l'aula de música. Aquesta aula té un gran espai buit al centre, totes les taules i cadires estan a un racó i s'utilitzen en molt poques ocasions. Durant la sessió els alumnes s'asseuen a terra en forma de mitja lluna i l'Anna davant seu de genolls. - Tot el material està guardat a unes estanteries i els alumnes no poden agafar-lo fins que l'Anna el treu. - En Putxinel·li (titella de l'aula de música) és un recurs que l'Anna utilitza per presentar material nou a l'aula així com una estratègia per captar i mantenir l'atenció dels alumnes durant la sessió. - Per cridar l'atenció dels alumnes, l'Anna utilitza diversos materials, canvia el seu to de veu, utilitza l'humor i també la dramatització. - Els alumnes participen durant tota la sessió, tot i que algun alumne no ha volgut fer una activitat concreta (cantar, ballar...). - El llenguatge corporal de l'Anna és molt expressiu i els seus moviments són suaus. El seu llenguatge verbal transmet molta alegria, constantment fa canvis de to i modula la seva veu, ella utilitza un llenguatge calmat i té una veu molt suau.

	Metodologia	Gestió d'aula
<p>OBSERVACIÓ 2</p> <p>Jordi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - El mètode que utilitza en Jordi per ensenyar les cançons als alumnes és la imitació. Ell canta i els alumnes ho repeteixen. - Els alumnes toquen un instrument mentre canten per portar les pulsacions. - En Jordi utilitza moviments corporals per portar el ritme de les cançons i també per facilitar als infants l'aprenentatge de les cançons. 	<ul style="list-style-type: none"> - La sessió s'ha dut a terme a l'aula ordinària, ja que l'aula de música estava ocupada. Les taules i cadires ocupen tot el centre de l'aula i per això els alumnes han fet la sessió asseguts a la seva cadira. En Jordi ha estat dret i passejant entre els infants durant tota la sessió. - El material està a l'aula de música, per això en Jordi ha hagut de transportar tot el material que vol utilitzar durant la sessió d'una aula a l'altra abans de començar. - En Jordi comença la sessió saludant als infants i els reparteix instruments per començar cantant una cançó. - Per cridar l'atenció dels alumnes, en Jordi demana ordre, utilitza un joc, fa preguntes o dóna recompenses. Felicita als infants sempre que ho fan bé i mostra com s'ha de fer als nens i nenes que s'equivoquen. En cas de conflicte, ell utilitza la conversa per fer raonar els infants i també els fa preguntes perquè arribin a una conclusió. - En Jordi mostra un llenguatge corporal tranquil amb moviments suaus i lents, però quan s'enfada fa algun moviment més bruscat. El seu llenguatge verbal és calmat, ell té un to de veu força monòton i només el canvia per cridar l'atenció dels alumnes. - Els alumnes han participat durant tota la sessió i en totes les activitats, tot i que en alguna ocasió no mostraven gaire atenció.

	Criteris d'elecció de les cançons	Metodologia	Gestió d'aula
ENTREVISTA 1 - Anna	<ul style="list-style-type: none"> - L'Anna escull les cançons segons el centre d'interès que els alumnes treballen a l'aula ordinària. - Sempre té en compte a qui va dirigida la cançó, per això també escull les cançons segons el nivell d'aquesta (dificultat del text, melodia, etc.). - El més important per l'Anna és que a un mateix l'hi ha d'agradar el què està fent. - L'Anna varia el repertori de cançons cada any, tot i que n'hi ha algunes que les repeteix. - Fa servir força cançons de diferents cultures, però depenent de l'any n'ensenya més o menys. Ella defensa que s'han de preservar les cançons tradicionals catalanes. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ensenya una cançó a partir de què agrada als alumnes, d'aquesta manera tindran més interès i aprendran la cançó més ràpidament. A més, s'ha de tenir en compte els coneixements previs dels infants. - L'Anna utilitza la història de les cançons per connectar els alumnes amb la cançó. - Utilitza un mètode propi que sovint va variant a mesura que descobreix coses noves. - Per ensenyar una cançó primer la canta ella, després canten la cançó per parts mentre explica el text i les paraules que els infants no entenen. Llavors entre tots repeteixen el text i finalment ja comencen a cantar la cançó, primer sense acompanyament i després amb base instrumental. - A cada una de les seves sessions de música apareix una cançó, una audició, llenguatge musical i una dansa. 	<ul style="list-style-type: none"> - Els alumnes sempre s'asseuen a terra en forma de mitja lluna i l'Anna es posa de genolls davant seu. Al començament de les sessions sempre apareix en Putxinel·li amb un regal, aquest regal és el material que s'utilitzarà durant la sessió. - Tot el material està guardat amb caixes col·locades en una estanteria i els alumnes no poden agafar-lo fins que l'Anna el treu. - Per mantenir l'atenció dels infants utilitza el factor de la màgia i sempre intenta canviar ràpidament d'activitat quan veu que els alumnes estan perdent l'interès. - Quan hi ha un conflicte l'Anna sempre conversa amb l'infant perquè entengui què fa malament, si aquest alumne continua, l'acaba separant del grup una estona perquè reflexioni. - Si un infant no vol participar en una activitat, l'Anna no l'obligarà, deixarà que observi i si la següent activitat li agrada més, ja participarà.

	Criteris d'elecció de les cançons	Metodologia	Gestió d'aula
ENTREVISTA 2 – Jordi	<ul style="list-style-type: none"> - El seu principal criteri d'elecció és que les cançons li agradin a ell. - També té en compte la dificultat de la cançó (complicació de la lletra, tipus de melodia, etc.). - Algunes de les cançons són escollides segons el tema del projecte que els infants treballen a l'aula ordinària. - L'escola on treballa té un sistema de música establert basat en el llibre de Barcanova, per això les cançons les ha d'escollir d'aquest llibre. - Li agradaria poder-se basar en l'Assaig de Joaquim Maideu, un cançoner popular amb una proposta didàctica. - Com que mai ha estat més de dos anys seguits en una mateixa escola les cançons que utilitza sempre varien. - Amb Educació Infantil mai ha cantat cançons d'altres cultures, sempre comença a cantar-les a partir del primer any de Primària. 	<ul style="list-style-type: none"> - El mètode que utilitza per ensenyar les cançons als alumnes és la repetició. En Jordi comença cantant tota la cançó unes quantes vegades, com que l'estrofa es va repetint constantment és el primer que aprenen els infants. En Jordi va cantant la cançó sencera i els alumnes canten aquells trossos que saben, al final s'aprenen tota la cançó i la canten sencera també. - En Jordi no té un sistema pedagògic establert fix, sovint s'ha de basar amb el de l'escola on treballa i si no fa servir un mètode propi. Aquest mètode va variant constantment a mesura que ell descobreix coses noves. - A totes les seves sessions de música apareix com a mínim una cançó. Sovint utilitza instruments mentre canten o bé fa servir gestos i percussió corporal. 	<ul style="list-style-type: none"> - A l'escola on treballa actualment hi ha dificultats per utilitzar sempre l'aula de música i per això algunes vegades ha de fer les sessions a l'aula ordinària dels alumnes. - La major part del temps els alumnes estan asseguts a la cadira, només estan drets quan fan activitats que impliquen moviment corporal. - El material sempre està guardat amb caixes i els alumnes no poden agafar-lo fins que en Jordi el treu. No obstant això, ell defensa que el material sempre hauria d'estar a l'abast dels infants. - En cas de conflicte sempre utilitza el diàleg, però si un alumne repeteix constantment una mala conducta, al final en Jordi acaba separant aquest infant del grup una estona perquè reflexioni. - Per cridar l'atenció dels alumnes utilitza jocs, canta cançons, toca una campaneta o a vegades fa un crit. Sovint va canviant d'estratègia perquè els infants no s'acostumin. - Si un alumne no participa en la sessió, en Jordi intenta animar-lo, però mai l'obliga a participar si realment no vol.

	Criteris d'elecció de les cançons	Metodologia	Gestió d'aula
ENTREVISTA 3 – Laura	<ul style="list-style-type: none"> - Principalment escull cançons que a ella mateixa li agraden. - També intenta que totes les cançons tinguin una finalitat educativa. - Algunes cançons són escollides segons el projecte educatiu que els alumnes treballen a l'aula ordinària. - Cada curs té un repertori bàsic de cançons, tot i que algunes vegades introdueix cançons noves. - El repertori bàsic és majoritàriament de cançons populars catalanes, no obstant això la Laura sempre inclou alguna cançó d'altres cultures. 	<ul style="list-style-type: none"> - La Laura utilitza el mètode de la repetició per ensenyar les cançons. Canta la cançó una primera vegada perquè els alumnes l'escoltin i després va ensenyant la cançó per parts. - La Laura sempre explica als alumnes la història de la cançó perquè els serveixi com a referència i els sigui més fàcil d'aprendre. - Fa servir una metodologia vivencial, els alumnes experimenten i aprenen a partir del seu propi cos. - Intenta treballar totes les àrees de la música en les seves sessions (cançons, audicions, llenguatge musical, instruments, etc.). - Sempre segueix el seu propi mètode tot i que sovint va variant, ja que la Laura va canviant allò que no li funciona i afegeix coses noves que va descobrint. 	<ul style="list-style-type: none"> - Els alumnes sovint estan asseguts a la cadira durant les sessions, tot i que moltes vegades aparten les taules per poder fer activitats que requereixen moviment. - Tot el material està guardat amb clau, els alumnes no poden agafar-lo fins que la Laura el treu. - És important saber gestionar l'aula de manera que tots els alumnes puguin aprendre. Sempre s'han de proporcionar les eines necessàries perquè els alumnes amb més dificultats puguin avançar fins a arribar al nivell dels seus companys sense enrederir als altres. - Sempre utilitza el diàleg i l'empatia per solucionar els conflictes. Dóna molta importància a la confiança i a la responsabilitat dels alumnes. La confiança i l'autoestima són aspectes claus perquè els alumnes se sentin capaços de fer-ho tot. - Per mantenir l'atenció dels alumnes juga molt amb la mirada. - Si un alumne no participa, sempre intenta involucrar-lo d'alguna manera a l'activitat.

Aquests temes estan relacionats amb els tres objectius d'aquest treball:

- Identificar els diversos criteris d'elecció de les cançons que utilitzen diferents mestres.
- Conèixer els mètodes que fan servir per treballar aquestes cançons.
- Observar les diferents gestions d'aula que utilitzen alguns mestres.

OBJECTIU 1: Identificar els diversos criteris d'elecció de les cançons

En l'**Entrevista 1**, feta a l'Anna, s'han pogut observar els següents criteris d'elecció de cançons:

- Segons el centre d'interès que els alumnes estan treballant a l'aula ordinària.
- Segons l'edat dels alumnes a qui va destinada la cançó.
- Segons el nivell de la cançó: la dificultat del text i de la tessitura.
- Segons agradin a la mestra.

L'Anna no s'ha inspirat en cap llibre o autor per establir aquests criteris d'elecció. Cada any intenta variar el repertori de cançons que utilitza, tot i que n'hi ha algunes que sempre les treballa perquè creu que funcionen molt bé, com per exemple: la cançó *Ara plou* i la cançó de *La granoteta*. La majoria de cançons que escull són populars catalanes, tot i així també treballa algunes cançons de cultures diferents, com per exemple: *El Siahamba*, una cançó tradicional africana.

En l'**Entrevista 2**, feta a en Jordi, s'han identificat els criteris següents:

- Segons agradin al mestre.
- Segons el nivell de la cançó: la dificultat del text i de la melodia.
- Segons el tema del projecte que estan treballant els alumnes.

En Jordi no s'ha inspirat en cap llibre a l'hora d'establir aquests criteris, no obstant això troba molt interessant l'Assaig de Joaquim Maideu i li agradaria tenir l'oportunitat d'utilitzar-lo com a referent. Com que ha treballat a diverses escoles i no ha estat més de dos anys seguits a la mateixa el seu repertori de cançons sempre varia, ja que cada escola té una manera de treballar diferent. La majoria de cançons que utilitza són populars catalanes i només comença a introduir cançons d'altres cultures a partir de primària.

Per últim, en l'**Entrevista 3** feta a la Laura s'han observat aquests criteris:

- Segons agradin a la mestra.
- Segons la seva finalitat educativa.
- Segons el tema del projecte que treballen els alumnes.

La Laura no s'ha inspirat en cap llibre concret per establir aquests criteris, però ha llegit una gran quantitat de llibres per estar ben informada i poder escollir les cançons segons què ella creu més important. Cada curs de l'escola a on treballa té un repertori bàsic de cançons ja establert, no obstant això algunes vegades introdueix cançons noves segons el projecte de classe que els alumnes estan treballant actualment. Aquest repertori bàsic de cançons són bàsicament cançons populars catalanes, tot i així sovint introdueix alguna cançó d'altres cultures, com per exemple: *lpharadisi*, una cançó africana, o bé la cançó d'*Aniversari Felic*, que la canta amb tots els idiomes que estan presents a l'escola.

Així doncs, s'ha pogut observar que aquests mestres utilitzen uns criteris d'elecció de les cançons molt semblants: tots tres busquen cançons segons el tema del projecte o del centre d'interès que els alumnes treballen a l'aula ordinària, també coincideixen en què és important tenir en compte el nivell de dificultat de la cançó i que el principal criteri per seleccionar una cançó és que ha d'agradar al mateix mestre. Cal destacar que cap dels tres entrevistats s'ha inspirat en un llibre o autor per establir aquests criteris, sinó que a força d'informar-se i de l'experiència han pogut trobar els seus propis criteris d'elecció. S'ha de tenir en compte que l'escola a on treballen en Jordi i la Laura té un sistema pedagògic establert, el qual es basa amb el llibre de música de Barcanova, llavors aquests mestres poden escollir les cançons que vulguin utilitzant els seus criteris sempre i quan les cançons estiguin en aquest llibre. En canvi, el centre a on treballa l'Anna no té cap sistema pedagògic musical al qual s'hagi d'adaptar, així doncs té més llibertat d'elecció de les cançons i per això sempre intenta canviar-les cada any.

OBJECTIU 2: Conèixer els mètodes que fan servir aquests mestres per treballar les cançons

A l'**Entrevista 1** l'Anna ha explicat que utilitza el mètode del modelatge i la repetició. L'Anna canta un primer cop la cançó sencera perquè els alumnes l'escoltin, tot seguit ella i els alumnes canten la cançó per parts, després canten la cançó sencera i finalment la canten amb una base instrumental. L'Anna assenyala que s'han de tenir en compte els coneixements previs dels alumnes i aconseguir que l'aprenentatge d'aquestes cançons sigui significatiu per a ells, per això moltes vegades els explica la història de la cançó, perquè sàpiguen d'on prové i quin significat té. En aquesta entrevista afirma que el seu mètode va variant constantment, ja que sovint treu aspectes que no li funcionen i n'afegeix d'altres que ha descobert i li han cridat l'atenció. Ella defensa que s'ha de fer treball vocal amb els alumnes abans de fer cançons i sempre procura que a cada sessió de música s'hi treballi com a mínim una cançó.

A l'**Observació 1**, feta durant la sessió de música de l'Anna, s'ha pogut veure com ella utilitza la guitarra per cantar les cançons i, abans de començar-ne una, canta als infants la primera frase de la cançó perquè aquests facin memòria i la puguin cantar amb ella. L'Anna canta les cançons senceres, però s'ha pogut observar que hi ha alguns infants que no recorden alguna part d'alguna cançó, en aquests casos els alumnes deixen de cantar per escoltar la part que no se saben i tornen a cantar quan escolten un tros que recorden. Per exemple, en aquesta observació s'ha vist que quan els alumnes canten la cançó *Per què tenim les dues mans?* alguns nens i nenes es queden callats quan arriba el tros que diu: "les mans són fetes per picar, per picar, per picar..." però quan es torna a repetir el mateix tros molts d'aquests infants comencen a cantar altre cop. En aquesta observació també s'ha observat com els alumnes utilitzen moviments o gestos per cantar les cançons, per exemple en el cas de la cançó *On sou mans?* els nens i nenes amaguen i treuen les mans, les fan ballar i compten amb els dits.

A l'**Entrevista 2** en Jordi explica que utilitza la imitació com a mètode d'aprenentatge de les cançons. Ell canta la cançó sencera unes quantes vegades i els alumnes comencen a cantar a mesura que s'aprenen la lletra. En Jordi diu que normalment el primer que aprenen els infants és la tornada, ja que aquesta es repeteix uns quants cops al llarg de la cançó. També comenta que un cop els petits s'han après la tornada se senten més segurs i s'involucren cantant trossos de la cançó fins que finalment s'aprenen tota la lletra i canten la cançó sencera. Quan els alumnes canten les cançons en Jordi també ho fa amb ells, a més, acostuma a utilitzar gestos o la percussió corporal perquè el moviment ajudi als infants a interioritzar millor les cançons. Ell procura que a les seves sessions sempre es canti alguna cançó i també hi hagi una activitat que treballi les pulsacions, a més sempre intenta utilitzar algun instrument quan els infants canten i la majoria de vegades són els mateixos alumnes els que toquen els instruments.

A l'**Observació 2**, feta durant la sessió de música d'en Jordi, s'ha pogut veure com ell comença cantant una cançó i després els alumnes la repeteixen, també s'ha observat com els alumnes utilitzen instruments per portar la pulsació de la cançó, en aquest cas han fet servir caixes xines i cocos. Després dels instruments han utilitzat un altre mètode per portar la pulsació de la cançó: el moviment. Han començat espetegant els dits i més endavant el mestre ha afegit dos moviments més, realitzant així una percussió corporal.

A l'**Entrevista 3** la Laura explica que els alumnes aprenen les cançons a força de repetir-les. Primer canta la cançó ella unes quantes vegades perquè els infants l'escoltin, després canta la primera part de la cançó i els infants la imiten, un cop s'han après aquesta primera part els ensenya la segona part i, quan s'han après la segona part, repeteixen la primera i la segona tot seguit. La Laura comenta que va ensenyant la cançó per parts fins que l'acaben cantant sencera. Ella sempre intenta explicar als alumnes d'on prové la cançó o la seva història i si una cançó no té història, se l'inventa, pensa que la història de la cançó serveix com a referència pels alumnes i es converteix en un recurs que els ajuda a interioritzar i a recordar millor la lletra de la cançó. La Laura assenyala que utilitza una metodologia vivencial, els alumnes experimenten i aprenen a partir del seu propi cos, ja que aquest fet els ajuda a assimilar millor els conceptes.

Es pot observar com els tres mestres entrevistats utilitzen la repetició com a mètode principal per ensenyar les cançons als seus alumnes. L'Anna i la Laura prefereixen ensenyar una cançó per parts i que els alumnes les vagin repetint, per altra banda, en Jordi prefereix cantar sempre la cançó sencera i que els infants repeteixin i cantin les parts que coneixen fins que se l'apreguin tota. També s'ha pogut observar que tant l'Anna com la Laura utilitzen el mateix recurs per presentar les cançons als alumnes: explicar la seva història. Els tres mestres entrevistats acostumen a utilitzar instruments quan canten cançons amb els petits, normalment són els mestres els que toquen l'instrument però en alguns casos són els mateixos infants els que ho fan. També donen molta importància al moviment i als gestos a l'hora d'aprendre una cançó, ja que els gestos poden servir de referència i ajudar a memoritzar més fàcilment la lletra de la cançó. Aquests tres mestres segueixen el seu propi mètode, tot i que aquest encara no està establert i sovint varia cada vegada que afegeixen aspectes nous que els han cridat l'atenció i han vist que funcionen, així com intenten canviar aquelles coses que no els funcionen.

OBJECTIU 3: Observar les diferents gestions d'aula que utilitzen aquests mestres

A l'**Entrevista 1** l'Anna explica que les taules i cadires d'aquesta aula estan arraconades i molt poques vegades s'utilitzen, per això l'aula de música té un gran espai buit al centre en el qual els alumnes poden moure's sense dificultat. Tot el material d'aquesta aula està guardat en unes prestatgeries i els infants no poden agafar-lo a no ser que l'Anna els ho doni. En Putxinel·li és el titella de l'aula de música i apareix a l'inici de totes les sessions, sempre porta un regal que resulta ser un material que s'utilitzarà durant la sessió. L'Anna exposa que és important mantenir l'atenció dels alumnes en tot moment i per això quan aquests perden l'interès en una activitat cal canviar-la per una altra. És possible que algun infant no vulgui participar en alguna activitat concreta, com per exemple ballar, quan passa això no se l'ha de forçar, aquest alumne pot observar als seus companys i a la següent activitat ja participarà. En el cas que hi hagi algun conflicte, ella defensa que s'ha de dialogar amb l'infant perquè s'adoni que està fent malament i és molt important que els alumnes prenguin consciència que són un grup. Si aquest infant després de dialogar segueix portant-se malament, el separa de la resta del grup perquè reflexioni i no distregui als seus companys.

A l'**Observació 1**, la qual s'ha realitzat durant la sessió de l'Anna, s'ha pogut veure que tant els alumnes com ella seuen a terra, els nens i les nenes es col·loquen en forma de mitja lluna i l'Anna està davant d'ells de manera que tots la puguin veure. S'ha observat que els infants estan molta estona asseguts a terra i sovint es mouen i canvien de posició. Per mantenir l'atenció dels alumnes durant les activitats l'Anna els fa constantment preguntes i els fa parlar, d'aquesta manera es percep que els nens i nenes se senten més involucrats en l'activitat. Per exemple, quan l'Anna toca dues campanes per treballar els conceptes d'agut i greu fa les següents preguntes: "Aquesta campana fa el mateix soroll que aquesta?" "Quina de les dues pot anar a la caseta dels greus i quina a la caseta dels aguts?". D'aquesta manera els alumnes participen i també reflexionen per arribar a una conclusió. Al llarg de la sessió l'Anna utilitza diverses estratègies per cridar l'atenció dels alumnes, fa canvis en el seu to de veu, dramatitza els seus moviments, parla i interactua amb en Putxineli, utilitza l'humor i també alguns materials. Aquests materials són tant físics, per exemple una campana, com imaginaris, per exemple la *pols màgica*. Els alumnes, quan volen parlar, sempre aixequen la mà i esperen el seu torn tranquil·lament respectant i escoltant als seus companys. Tot mostren molta atenció al llarg de la sessió i la gran majoria dels infants participen en totes les activitats. L'Anna forma part de la sessió en tot moment. Ella és molt expressiva tant amb la cara com amb el cos, fa moviments lents i suaus perquè els alumnes puguin veure tot el que fa. Joga molt amb els canvis de to de la seva veu per mantenir l'atenció dels infants, la seva veu transmet molta alegria i parla amb tranquil·litat i lentament perquè tots els alumnes l'entenguin.

A l'**Entrevista 2** en Jordi explica que les sessions no sempre es poden realitzar a l'aula de música, ja que a l'escola hi ha tres professors de música diferents i hi ha moltes línies d'alumnes a l'escola, per això s'han de repartir els horaris de l'aula de música com poden. En Jordi pensa que a l'aula de música no haurien d'haver-hi taules ni cadires, no obstant això a l'aula de l'escola on treballa n'hi ha i no les pot treure. Així doncs, durant les sessions de música els alumnes sempre estan asseguts a les cadires excepte durant les activitats que requereixen moviment corporal. Ell també pensa que el material hauria d'estar sempre a l'abast dels nens i nenes, però en aquesta escola tot el material està guardat amb clau i els alumnes no poden agafar-lo fins que el mestre el treu. En el cas que hi hagi algun conflicte, en Jordi diu

que utilitza la conversa i el diàleg perquè l'infant compregui que està fent malament. Si un cop s'ha parlat amb aquest alumne torna a repetir la mateixa conducta, en Jordi el separa del grup perquè es tranquil·litzi i reflexioni sobre què ha fet. Per poder mantenir l'atenció dels alumnes durant la sessió ell utilitza diversos recursos com: fer un joc, cantar una cançó, fer sonar una campaneta i a vegades fins i tot ha de fer algun crit. Remarca que és important canviar constantment d'estratègia, ja que els infants s'acostumen molt ràpidament a les situacions. Si algun nen o nena no vol participar en alguna activitat intenta animar-lo i convidar-lo a fer-la, però en cap moment intenta forçar-lo. Si aquest infant no vol participar, en Jordi deixa que observi l'activitat sense dir-li res sempre i quan no molesti els companys ni interrompi la sessió.

A l'**Observació 2**, la qual s'ha realitzat durant la sessió d'en Jordi, s'ha vist que la sessió de música es duu a terme a l'aula ordinària dels alumnes perquè l'aula de música està ocupada per un altre mestre. Els nens i nenes estan asseguts a la seva taula i cadira mentre en Jordi està dret davant d'ells. Com que tot el material està a l'aula de música, abans de començar la sessió en Jordi ha hagut d'anar a buscar el material i portar-lo a l'aula ordinària. Per cridar l'atenció dels alumnes utilitza diverses estratègies: fa el joc de "Qui m'escolti que aixequi la mà, qui m'escolti que es toqui el cap..."; dóna ordres com "Que tothom sigui bé al seu lloc i m'escolti"; també fa que els alumnes mostrin respecte als seus companys, com per exemple "Ara toca parlar a X i tots hem de poder escoltar el què ens vol dir"; per últim, també utilitza la recompensa, per exemple "Els alumnes que estiguin més ben asseguts seran els primers a poder anar a buscar la jaqueta al passadís". S'ha observat que en Jordi sovint felicita als nens i nenes quan fan una cosa ben feta, en canvi si un infant s'equivoca, ell li mostra com es fa correctament perquè després aquest alumne pugui tornar a fer-ho. En Jordi ha participat durant gran part de la sessió però cap al final ha tingut un rol més secundari, ja que quan els alumnes pintaven la fitxa de Sant Jordi ell es limitava a vigilar els infants. S'ha pogut veure que el seu llenguatge corporal és força tranquil, fa moviments suaus i lents, tot i que quan s'enfada fa algun gest una mica més bruscat. En Jordi acostuma a utilitzar un llenguatge verbal calmat, el seu to de veu és força monògam i només el canvia quan canta una cançó o ha de fer un crit.

A l'**Entrevista 3** la Laura explica que els alumnes acostumen a fer les sessions asseguts a la cadira, no obstant això moltes vegades aparten les taules i cadires per poder dur a terme activitats que requereixen moviment corporal. Tot el material està guardat amb clau de manera que els infants no poden agafar-lo fins que ella el treu. La Laura comenta que en una aula poden haver-hi diversos nivells d'aprenentatge i per això una mestra ha de saber gestionar l'aula de manera que es pugui fer la sessió sense deixar de banda a aquells alumnes amb més dificultats. És important proporcionar-los les eines necessàries perquè aquests infants puguin avançar fins a arribar al nivell dels seus companys. La Laura explica que els alumnes acostumen a participar sempre, però si es dóna el cas d'un nen o nena que no vol participar ella intenta involucrar-lo fent alguna activitat atractiva per l'alumne o intenta motivar-lo explicant alguna història. Per mantenir l'atenció dels alumnes es va movent constantment per tota l'aula i juga molt amb la seva mirada. Ella comenta que és molt important la confiança i l'autoestima, els alumnes han de sentir-se capaços de fer-ho tot i mai se'ls ha de ridiculitzar si no saben fer alguna cosa, sempre s'ha de donar suport i ajudar als infants en tot el que necessitin. Quan es produeix un conflicte a l'aula la Laura sempre el resol utilitzant el diàleg i l'empatia, procura que els infants parlin i es posin els uns al lloc dels altres. Ella explica que en alguna ocasió és necessari fer un crit i dir "Prou!", però sempre intenta fomentar el diàleg primer. La Laura diu que és molt important confiar en els alumnes i donar-los responsabilitats, d'aquesta manera els alumnes també confien amb ella i sempre que tenen algun problema o dificultat no dubten en explicar-li. Ella exposa que com més confiança hi hagi a l'aula menys conflictes es produeixen.

S'ha observat que els tres mestres entrevistats coincideixen en una sèrie d'aspectes: els conflictes sempre s'han d'intentar resoldre a través del diàleg, el material està guardat de manera que els infants no puguin agafar-lo fins que els mestres el treuen, en el cas que un infant no participi se l'intentarà motivar i incloure però mai se l'ha d'obligar a participar si no vol. També, els alumnes acostumen a fer les sessions asseguts, sigui a terra o a la cadira, a excepció d'aquells moments en què es fan activitats que requereixen moviment corporal. Cada un dels mestres ha explicat diverses estratègies per mantenir o cridar l'atenció dels alumnes: fer un joc, cantar una cançó, utilitzar un objecte, amb la mirada i el moviment, canviar d'activitat i, si cal, fer un crit.

5. Discussió i conclusions

5.1. Conclusions de la recerca

Finalitzat l'anàlisi de les dades obtingudes i relacionant-les amb la fonamentació teòrica es poden establir diverses conclusions sobre aquesta recerca. Per començar, durant les dues observacions i les tres entrevistes realitzades al llarg d'aquesta investigació s'ha pogut veure que els criteris d'elecció de les cançons, la metodologia emprada i la gestió d'aula són tres aspectes que els mestres han de tenir en compte per poder organitzar una sessió de cant amb alumnes d'Educació Infantil.

Si parlem dels criteris d'elecció de les cançons, es pot afirmar que cada mestre escull les cançons utilitzant els seus propis criteris, tot i que molts d'aquests poden coincidir, com per exemple: tenir en compte el nivell de dificultat de les cançons, escollir cançons relacionades amb el projecte que els infants treballen a l'aula ordinària i triar cançons que agradin al mateix mestre. Aquests criteris, que s'han repetit en les tres entrevistes realitzades als mestres, són força semblants als criteris proposats per Muñoz (2002): la melodia i el vocabulari de les cançons han de ser adequats a l'edat dels infants que les interpretaran i no els ha d'implicar una dificultat considerable, una cançó ha d'agradar al mestre i als alumnes perquè això implicarà més disposició i motivació en cantar-la, també es pot seleccionar una cançó segons els continguts específics que permet abordar.

Tal com comenta l'Anna a l'Entrevista 1, és important preservar les cançons tradicionals i populars catalanes, ja que si els mestres no les ensenyen, al final moltes podrien ser oblidades. Els mestres tenen la responsabilitat de transmetre aquestes cançons perquè, tal com explica Hernández (2010), abans les cançons es transmetien oralment amb la família, però actualment l'aprenentatge de les cançons es produeix en gran mesura a les escoles. A més, Díaz i Arriaga (2013) afirmen que la cançó tradicional és molt important en l'educació musical, ja que és un contacte directe amb la mateixa cultura.

Pel que fa al mètode que utilitzen els mestres per ensenyar les cançons als alumnes d'Educació Infantil, es podria dir que la millor manera és la imitació, ja que a mesura que els infants van escoltant una cançó i la van repetint acaben aprenent-la. En les entrevistes realitzades als mestres s'ha pogut observar que els tres utilitzen aquest mètode per ensenyar les cançons, tot i

que segueixen uns passos diferents: s'ha vist que l'Anna i la Laura ensenyen una cançó dividint-la en parts, en canvi en Jordi ensenya la cançó sencera posant especial èmfasi en la tornada. De la mateixa manera, Muñoz (2002) i Pascual (2006) defensen que el millor mètode per ensenyar cançons als nens i nenes és la imitació, Muñoz exposa que és millor que els alumnes aprenguin les cançons per frases, per altra banda, Pascual pensa que la cançó es pot ensenyar sencera i d'aquesta manera els infants aprendran primer la tornada, ja que es va repetint al llarg de la cançó.

A part del mètode, hi ha altres aspectes que també s'han de tenir en compte en el procés d'ensenyament-aprenentatge de les cançons, com per exemple l'entrenament de les veus dels infants i la comprensió del significat de les cançons. En l'Entrevista 1, feta a l'Anna, s'ha pogut observar que és important realitzar un treball vocal abans de poder cantar una cançó, per exemple realitzant exercicis de respiració, de l'aparell fonològic i jocs per exercitar la veu. L'Anna també explica que quan ensenya una cançó sempre procura que els infants entenguin el significat de cada una de les paraules que la componen, d'aquesta manera l'aprenentatge d'aquesta cançó serà significatiu pels alumnes. Ray Graham (citada a Boyd, 1989), comenta que els infants sovint aprenen les cançons sense saber el significat de moltes paraules i per això és important que el mestre desenvolupi estratègies d'aprenentatge que ajudin als nens i nenes a comprendre el significat de les cançons. Pel que fa al treball vocal, Phillips (citada a Hernández, 2010) explica que l'instrument vocal és un mecanisme complex i per això s'ha d'entrenar per aconseguir les habilitats necessàries per poder fer un cant afinat.

Si parlem de la metodologia musical que fan servir els mestres, a través de les entrevistes i observacions s'ha comprovat que cada un dels tres mestres entrevistats n'utilitza una de pròpia. No obstant això, tots tres han remarcat que constantment fan canvis en aquesta metodologia, ja que busquen eliminar aquells mètodes que no els funcionen i provar-ne de nous que els han semblat interessants. Per poder realitzar aquests canvis en la seva metodologia, tant l'Anna com la Laura i en Jordi expliquen que sovint estan formant-se a través de cursets, també s'enriqueixen molt amb les reunions amb altres mestres compartint consells, mètodes i materials. Aquesta constant formació és important perquè els mestres puguin fer la seva feina correctament, tal com Akoschky [et al.] (2008) comenten, l'eficàcia de

l'ensenyament que proporcionarà l'educador dependrà de què sap de música així com de què sap fer amb ella a l'aula.

Encara que els mestres segueixin la seva pròpia metodologia i triïn les cançons utilitzant els seus propis criteris, en algunes ocasions el centre a on treballen no els permet tenir total llibertat en aquests aspectes. Aquest fet s'ha pogut observar en l'Entrevista 2 realitzada a en Jordi, ja que l'escola on treballa té un sistema pedagògic establert el qual especifica que les cançons que ha de treballar han d'estar dins el llibre de música de Barcanova. A més, l'organització de l'aula de música no té res a veure amb les seves preferències, però no pot modificar-la, ja que no és l'únic mestre de música de l'escola que utilitza aquesta aula.

És essencial que els alumnes siguin protagonistes del seu propi aprenentatge, ja que això els implica més en les activitats i els motiva a participar més durant les sessions. Els tres mestres, al llarg de les entrevistes i les observacions realitzades, han mostrat en algun moment que els nens i nenes han de tenir un paper actiu durant les sessions, d'aquesta manera no perden l'atenció ni l'interès en allò que estan fent. Per això, les activitats han d'implicar moviment, reflexió i joc, d'aquesta manera els alumnes adquireixen un paper actiu. Pascual (2006) defensa que la metodologia musical en l'Educació Infantil ha de basar-se en el joc i l'experimentació, de manera que esdevingui una metodologia activa en la qual l'alumne és el protagonista de l'aprenentatge.

Cal tenir en compte que en una mateixa aula poden haver-hi diversos nivells d'aprenentatge i és important que l'educador sigui capaç de trobar estratègies que li permetin cobrir les necessitats de cada infant. Durant l'Entrevista 3, la Laura comenta que és essencial proporcionar als alumnes aquelles eines necessàries perquè els nens i nenes amb més dificultats puguin avançar sense tenir que enrederir a la resta de companys. Ainscow (2000) afirma que per assegurar que tots els infants tenen un aprenentatge significatiu, és necessari utilitzar estratègies i eines que permetin una aula més inclusiva perquè tots els alumnes aprenguin independentment de les diferències de nivell.

Perquè una sessió de música funcioni correctament és molt important l'actitud que té l'educador envers la música i envers els infants. L'Anna, la Laura i en Jordi comenten durant la seva entrevista que a un mestre l'hi ha d'agradar la feina que fa, d'aquesta manera pot transmetre aquesta alegria als alumnes i motivar-los a fer música. És essencial que els mestres estimin la música i estimin els seus alumnes, per això Pascual (2006) exposa que el mestre ha de tenir una actitud i una disposició positives cap a la música i ser conscient de la seva rellevància en la vida de les persones. En la seva entrevista, la Laura parla de la rellevància del suport que el mestre ha de proporcionar als nens i nenes, no només a escala d'aprenentatges, sinó també en l'àmbit emocional. Ella explica que mai s'ha de ridiculitzar a un infant perquè no sàpiga fer alguna cosa, se l'hi ha de donar suport i ajudar-lo en tot allò que necessiti. Durant l'observació de la sessió de música d'en Jordi, s'ha pogut observar que constantment té paraules de felicitació per aquells alumnes que ho fan bé i paraules de suport per aquells amb més dificultats. La importància del suport i el reconeixement d'un mestre cap als seus alumnes es veu reflectit amb el que diu Pascual (2006): l'educador ha d'oferir un model de persona que sàpiga escoltar i valorar els descobriments i aprenentatges dels infants.

Per tal de poder mantenir l'atenció dels alumnes durant les activitats és important l'ús de diverses estratègies. Tot i que no s'ha pogut trobar fonamentació teòrica que especifiqui aquestes estratègies, durant les observacions i entrevistes realitzades se n'han pogut identificar unes quantes: cantar una cançó, fer un joc, tocar una campana, fer un soroll o moviment que cridi l'atenció dels infants i canviar d'activitat quan els nens i nenes comencen a distreure's. Un altre aspecte que podria incidir en l'atenció dels alumnes és la forma com s'expressa el mestre. Observant a l'Anna i en Jordi s'ha comprovat que tant la seva expressió verbal com corporal en el moment de dur a terme la sessió són molt diferents. L'Anna constantment fa canvis en la seva veu i realitza moviments molt expressius, per altra banda en Jordi utilitza un to de veu força monògam i fa pocs moviments quan s'expressa. Durant la sessió de l'Anna els alumnes han estat atents en tot moment a què deia o feia, per altra banda durant la sessió d'en Jordi els infants en alguna ocasió es distreien o no mostraven atenció. No es pot saber amb exactitud si la forma d'expressió dels mestres incideix en petita o gran mesura en l'atenció dels nens i nenes durant una activitat, però podria ser un factor a tenir en compte.

5.2. Limitacions

En la realització d'aquest treball han aparegut una sèrie de limitacions:

- Ja que només s'ha realitzat l'observació d'una sessió amb dos mestres diferents, les dades obtingudes en aquesta investigació tan sols són una aproximació de la realitat. En cas d'haver fet una sèrie d'observacions amb el mateix grup-classe, per exemple des que es presenta una cançó per primera vegada fins que els nens i nenes se l'aprenen totalment, la informació obtinguda hagués estat molt més exacta.
- Com que no s'ha tingut en compte el context escolar ni la situació de la població dels dos centres a on s'han dut a terme les observacions, no s'ha pogut comprovar si aquests aspectes tenen alguna influència a l'hora de dur a terme una sessió de música. De la mateixa manera, tampoc s'ha tingut en compte la situació de cada mestre, la seva història personal i pedagògica, de manera que no es pot saber si aquests són factors rellevants.
- Per qüestions de temps i disponibilitat per part de la mestra, l'entrevista amb la Laura va tenir-se que fer una mica més ràpid que les altres. És possible que, amb més temps, s'haguessin pogut obtenir més dades d'aquesta entrevista.
- En realitzar una observació sistemàtica en comptes d'una observació participant hi ha certs aspectes que no s'han pogut veure amb tanta claredat, com per exemple el vincle existent entre els alumnes i l'educador, o bé entre els mateixos infants.
- En el moment de fer el buidatge de les dades obtingudes s'han trobat a faltar algunes preguntes en el guió de l'entrevista amb les quals es pugui obtenir més informació sobre la importància de la confiança i el respecte entre el mestre i els seus alumnes, o sobre les eines i estratègies que utilitzen en cas que hi hagi algun infant amb dificultats d'aprenentatge.

5.3. Noves línies de recerca

En el procés de realització d'una investigació sempre surten noves qüestions a les quals ens agradaria trobar resposta o aspectes dels quals no s'ha pogut obtenir tanta informació com s'esperava. Aquest treball no és cap excepció i per això hi ha una sèrie d'objectius que es podrien investigar en cas que aquesta recerca continués:

- Comprovar si el context de la població i la situació de l'escola influeix d'alguna manera en la realització de les sessions de música.
- Observar les diferències entre la metodologia i la gestió d'aula que s'utilitzen al cicle d'educació infantil i al cicle d'educació primària.
- Comparar el nivell d'aprenentatge dels alumnes de dues escoles amb metodologies molt diferents.
- Descobrir els avantatges i inconvenients de treballar cançons de diverses cultures.
- Identificar diversos recursos i estratègies per treballar les cançons amb alumnes amb dificultats d'aprenentatge.
- Comprovar la importància dels vincles, el respecte i la confiança en relació amb la dinàmica de les sessions.

Per poder continuar amb aquesta recerca i donar resposta a aquests objectius plantejats seria necessari molt més temps, ja que s'hauria d'ampliar la fonamentació teòrica així com realitzar moltes més observacions i entrevistes diferents.

Agraïments

Per acabar, m'agradaria donar les gràcies a totes aquelles persones sense les quals no hagués estat possible la realització d'aquest treball:

A l'Anna Ausió, Jordi Suriñach i Laura Planas per haver col·laborat amb la seva aportació professional,

a l'Escola Quatre Vents de Manlleu i l'Escola Mossèn Cinto de Folgueroles per haver permès que realitzés les observacions en el seu centre,

i, sobretot, a la meva família i amics per tot el suport que m'han ofert durant aquest temps.

6. Bibliografía i Web grafía

- AINSCOW, M. (2000). *Desarrollo de Escuelas Inclusivas*. Madrid: Narcea.
- AKOSCHKY, J. (2002). "El lenguaje musical en la educación infantil". *Eufonía*, núm. 11, p. 25-38.
- AKOSCHKY, J.; ALSINA, P.; DÍAZ, M.; GIRÁLDEZ, A. (2008). *La música en la escuela infantil (0-6)*. Barcelona: Editorial Graó.
- BAINGER, L. (2010). "A Music Collaboration with Early Childhood Teachers". *Australian Journal of Music Education*, núm. 2, p. 17-27.
- BOYD, A.E. (1989). *Music in Early Childhood* [en línea]. Dins: International Conference on Early Education and Development (1989, Hong Kong). Disponible a <<http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED310863.pdf>>. [Consulta: 16 de diciembre de 2015].
- DÍAZ, V. (2008). "Los métodos creativos" [en línea]. *Encuentro educativo: revista de enseñanza y educación*, núm. 1. Disponible a <<http://www.encuentroeducativo.com/numero-1-noviembre-08/recursos-formacion-num-1/los-metodos-creativos/>>. [Consulta: 9 de gener de 2016].
- DÍAZ, M.; ARRIAGA, C. (2013). "Canciones tradicionales en el aula infantil. En busca del patrimonio heredado". *Espacio y Tiempo: Revista de Ciencias Humanas*, núm. 27, p. 107-122.
- GARCÍA, M.E. (2011). "El vídeo como herramienta de investigación. Una propuesta metodológica para la formación de profesionales en Comunicación". *Enlaces: revista del CES Felipe II*, núm. 13, capítulo 3.
- GIRÁLDEZ, A. (2014). "Entrevista a Graham Welch". *Eufonía*, núm. 60, p. 1001.
- HERNÁNDEZ, M.D. (2010). "El canto en las escuelas infantiles de la Comunidad de Madrid: un recurso poco utilizado en la educación integral del niño". *Revista Iberoamericana de Educación*, vol. 52, núm. 4.

- HERNÁNDEZ, J.A.; HERNÁNDEZ, J.R.; MOYA, M.V. (2012). *Estilos de aprendizaje y educación musical* [en línea] *un estudio comparativo*. Dins: V Congreso Mundial de Estilos de Aprendizaje (2012, Santander). Albacete: Universidad Castilla-La Mancha. Disponible a <<http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4653376>>. [Consulta: 19 de diciembre de 2015].
- KVALE, S. (2011). *Las entrevistas en investigación cualitativa*. Madrid: Ediciones Morata.
- LÓPEZ, R.E.; DESLAURIERS, J.P. (2011). "La entrevista cualitativa como técnica para la investigación en Trabajo Social". *Margen: revista de trabajo social y ciencias sociales*, núm. 61.
- MALAGARRIGA, T. (2002). *Anàlisi i validació d'una proposta didàctica d'educació musical per a nens de cinc anys* (tesi doctoral). Disponible a <<http://ddd.uab.cat/pub/tesis/2002/tdx-1127102-161610/tmr1de7.pdf>>. [Consulta: 13 de gener de 2016].
- MUÑOZ, J.R. (2002). "La voz y el canto en la educación infantil". *Eufonía*, núm. 23, p. 43-54.
- MUSICORDUM, Escuela de Música (s.a.). *El Método Gordon en la Escuela Musical* [en línea]. Disponible a <<http://www.escuelamusica.net/escuela-musica-infantil-metodo-gordon-en-valencia-y-la-eliana-que-es-la-pedagogia-gordon.htm>>. [Consulta: 9 de gener de 2016].
- PENALVA, C.; MATEO, M.A. (2006). *Tècniques qualitatives d'investigació*. Alacant: Universitat d'Alacant.
- QUIVY, R.; CAMPENHOUDT, L.V. (2005). *Manual de Investigación en Ciencias Sociales*. México: Editorial Limusa.
- SANTAMARÍA, P. (2006). "Apuntes para un modelo didáctico de la enseñanza del lenguaje musical en la etapa de infantil". *Pulso: revista de educación*, núm. 29, p. 95-115.

VÁZQUEZ, L.; AROCA, S. (2015). *Métodos musicales* [en línea]. Disponible a <<https://prezi.com/nodphbnm0nrk/metodos-musicales/>>. [Consulta: 10 de gener de 2016].

ANNEXOS

Treball Final de Grau: Criteris i estratègies per treballar les
cançons a l'aula infantil

Anna Garcia Valero

4t curs del Grau de Mestre/a d'Educació Infantil

Tutora: Mercè Carrera Peruga

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic. Universitat Central de Catalunya

Vic, 13 de maig del 2015

Índex

Annex 1 – Observacions	3
Observació 1	3
Observació 2	8
Annex 2 – Entrevistes	12
Entrevista 1	12
Entrevista 2	19
Entrevista 3	25

Annex 1 – Observacions

Observació 1
Mestre/a a càrrec de la sessió: Anna Ausió. Escola: Mossèn Cinto de Folgueroles. Grup: P3 – La classe dels Gats.
Inici de la sessió: <ul style="list-style-type: none">
- Presentació / salutació<p>Abans d'entrar a l'aula els infants es treuen les sabates i les deixen al passadís. En entrar a l'aula, els alumnes es posen en semicercle davant de la mestra i ella demana a cada nen/a si vol explicar alguna cosa que hagi passat aquests dies. Com avui és el primer dia que tenen música tornant de les vacances de Nadal, tots els nens i nenes expliquen els regals que els han portat el Tió i els Reis. Tots esperen el seu torn tranquil·lament i escolten als companys sense interrompre'ls.</p>
- Inici de la sessió<p>La mestra col·loca una catifa a terra amb quatre campanes, dues granotes i una flauta. De cop i volta apareix en Putxinel·li, el titella de l'aula de música. En Putxinel·li porta cada dia materials diferents i els presenta, avui ha portat una caixa però diu que l'obrirà més endavant. Llavors la mestra va a buscar la guitarra i canten unes quantes cançons: <i>Sol solet, La lluna la pruna, Per què tenim les dues mans?, On sou mans?</i></p>
- Posició del mestre i dels alumnes<p>Els alumnes estan asseguts a terra, col·locats en forma de mitja lluna, la mestra està de genolls davant d'ells de manera que tots els nens i nenes la vegin amb claredat. La catifa està al centre, entre la mestra i els alumnes.</p>

Espai:

- **Aula de música o aula ordinària**

Estan a l'aula de música.

- **Organització de l'espai**

Hi ha diverses taules amb cadires però estan a un racó de l'aula perquè no s'utilitzen gaire. Al centre de l'aula hi ha molt espai buit, de manera que els nens i nenes poden seure a terra amb comoditat i espai. A una paret hi ha una pissarra amb diversos pentagrames permanents buits, de manera que s'hi poden posar les notes que vulguis amb un guix, al costat de la pissarra hi ha un piano i una guitarra. A un racó de l'aula hi ha la taula de la mestra amb alguns armaris i arxivadors i també amb un ordinador. A l'altra banda de l'aula hi ha unes estanteries molt grans que ocupen tota la paret i que estan plenes de caixes, les quals guarden tots els materials i instruments utilitzats durant les sessions de música.

- **Col·locació de les taules i cadires**

Les taules i les cadires estan totes arraconades de manera que hi hagi un gran espai al centre de l'aula.

- **Materials (tipus i disposició)**

Tots els materials estan guardats a les caixes de les estanteries, cada material té la seva pròpia caixa amb el nom de què conté i totes les caixes estan ven col·locades i organitzades a les estanteries. Hi ha tot tipus de material que la mestra utilitza durant les sessions: hi ha des de disfresses i pilotes fins a instruments com panderetes i maraques. Els alumnes no poden agafar el material de l'estanteria, han d'esperar que la mestra els ho doni.

- **Grups de treball (grans o petits)**

Les sessions de música sempre es fan amb el grup sencer, tot i que és un grup petit en comparació d'altres escoles, ja que només són 14 alumnes.

Paper de l'alumne:

- **Participació**

Tots els alumnes participen activament durant la sessió, canten, ballen i es mouen segons l'activitat que estan fent en el moment. No obstant això, algun alumne ha preferit només observar durant alguna activitat concreta: algun nen durant les cançons no ha volgut cantar però a l'hora de fer la dansa sí que ha ballat, i també ha passat al revés.

- **Atenció**

Tots els nens i nenes mostren molta atenció al llarg de la sessió, tot i que depenent de l'activitat alguns infants han mostrat més interès que d'altres. A més, durant la llarga estona que estan asseguts a terra sembla que no estan del tot còmodes, ja que es mouen bastant i van canviant de posició.

Paper del mestre:

- **Participació**

La mestra forma part de la sessió en tot moment. Durant les activitats, primer ho fa tot ella mostrant als alumnes com es fa i després demana als infants que ho repeteixin ells. Constantment fa preguntes als alumnes per assegurar-se que comprenen el que estan treballant.

- **Llenguatge corporal**

La mestra és molt expressiva amb la cara i amb el cos. Utilitza un llenguatge molt tranquil, els seus moviments no són bruscos sinó suaus, d'aquesta manera els nens i nenes estan relaxats mentre l'observen. Tots els moviments els fa a poc a poc i amb calma perquè els alumnes siguin capaços de veure què fa en tot moment.

- **Llenguatge verbal**

Sovint fa canvis de to i modula la veu segons què vol dir, d'aquesta manera també capta l'atenció dels infants. El seu to de veu transmet molta alegria de manera que els infants se senten atrets cap a l'activitat, però en utilitzar un llenguatge calmat i tranquil i una veu suau no deixa que els infants s'esverin massa.

- **Atenció individualitzada**

Són sessions en les quals participa tot el grup, per tant la mestra no té temps de proporcionar una atenció individualitzada a cada infant i se centra en tot el grup a la vegada. No obstant això, quan fan alguna activitat que els alumnes ja dominen força, pot estar més atenta amb aquells infants que tenen més dificultats.

Metodologia:

- **Relació / connexió entre professor - alumnes – contingut**

La mestra transmet el contingut i els alumnes el repeteixen, o bé fa preguntes sobre el contingut i els nens responen. La majoria de contingut es dona en forma de joc i/o activitat de manera que sigui més significatiu pels infants i puguin interioritzar els continguts més fàcilment. La sessió ha seguit l'estructura següent: ha començat amb les cançons, després han treballat els continguts d'agut i greu i per acabar han fet una dansa.

- **Materials didàctics**

En aquesta sessió treballa les qualitats del so: agut i greu. Utilitza dues granotes que ja va presentar un altre dia, una parla mot agut i l'altra molt greu. També fa servir quatre campanes amb sons diferents i una flauta. Finalment fa servir tres cotxes de joguina (de policia, de bombers i una ambulància), cada cotxe fa soroll, el de la sirena que li pertoca.

- **Cançons treballades**

Les cançons del principi: *Sol solet, La lluna la pruna, Per què tenim les dues mans?, On sou mans?*

Cançó per comptar: *un cigró...*

Cançó: *quan les granotes fan festa major.*

Cançó: *som els bombers.*

Cançó per canviar de classe: *pugem al tren, xtuxtua xtuxtua...*

- **Estratègies utilitzades**

Quan un nen/a no fa cas o parla la mestra fa: "shhhh!" o "prou X, estigues atent", o bé crida l'atenció utilitzant algun material i augmentant el to de veu per donar-li importància. A vegades també utilitza en Putxinel·li, dient

coses com: “*si fem molt soroll i no escoltem en Putxinel·li tindrà por i no voldrà sortir*”. També parla i interactua amb en Putxinel·li, afegeix tocs d'humor per fer riure als infants i que estiguin atents a què diu. Abans de fer una activitat a vegades els reparteix *pols màgica*, d'aquesta manera també capta la seva atenció. Quan els alumnes tenen un volum molt alt, la mestra baixa el seu volum de veu perquè els nens i nenes facin el mateix.

Els tres cotxes que han servit per fer l'activitat de les sirenes estaven dins la caixa de regal que ha portat en Putxinel·li, aquest titella cada dia porta un regal que servirà per dur a terme la sessió i aquest fet augmenta l'atenció i curiositat dels infants. Amb els regals sempre juga amb el factor de la sorpresa o de la màgia per impressionar als nens i nenes.

Utilitza molt material visual per treballar els continguts: agut i greu. Relaciona l'agut i el greu amb el moviment corporal d'amunt i avall. La cançó dels bombers també la fa servir per treballar agut i greu, compara del so de les diferents campanes i fa preguntes com: “*Aquesta fa el mateix soroll que aquesta?*”, perquè d'aquesta manera els infants pensin i busquin la resposta per ells mateixos. Les dues granotes també serveixen per treballar l'agut i el greu, una parla molt agut i viu a dalt de tot mentre l'altra parla molt greu i viu a baix de tot, les granotes canten i parlen, d'aquesta manera els infants relacionen les seves maneres de parlar amb els conceptes agut i greu així com el concepte de dalt i a baix.

Abans de començar la dansa, la mestra ha posat en situació als infants simulant que es posen el casc de bombers, les botes, el mono i la jaqueta i finalment ha posat la cançó per fer la dansa. Per tant, també utilitza la dramatització.

A l'hora de plegar, per tal de reunir a tots els nens i nenes a la fila per marxar a la seva classe, els ha dibuixat en Putxinel·li al dit.

- **Conflictes**

No hi ha hagut conflictes.

Observació 2

Mestre/a a càrrec de la sessió: Jodri Suriñach.

Escola: Quatre Vents de Manlleu.

Grup: P4 – La classe dels Inuits.

Inici de la sessió:

- **Presentació / salutació**

Comença donant el bon dia als infants. Després, parla amb la mestra tutora de l'aula abans que marxi, per així saber si falta algun infant o si hi ha alguna qüestió que s'hagi de tenir present. Després, un cop la tutora ha deixat l'aula, comença la sessió.

- **Inici de la sessió**

Comença la sessió amb una cançó, reparteix als infants diversos instruments i comencen a cantar una cançó que els alumnes ja havien treballat anteriorment.

- **Posició del mestre i dels alumnes**

Els alumnes estan asseguts al seu lloc, a la taula i a la cadira que els pertoca de la classe. El mestre està dret i es va movent entremig de les taules i dels infants.

Espai:

- **Aula de música o aula ordinària**

Estan a l'aula ordinària, ja que l'aula de música està ocupada per un altre mestre i alumnes en aquest moment.

- **Organització de l'espai**

L'organització de l'espai de l'aula ordinària no varia, es queda tal qual està. Les taules i cadires estan al centre de l'aula, en una paret hi ha una pissarra, a una altra banda s'hi troba el plafó del "bon dia" i la biblioteca de l'aula, en un altre racó hi han tots els jocs i joguines endreçades en caixes, en un altre lloc estan els armaris i arxivadors a on es guarda tot el material didàctic i la feina realitzada pels infants.

- **Col·locació de les taules i cadires**

La col·locació de les taules i cadires de l'aula ordinària tampoc varia, les taules i cadires estan al centre de l'aula. Les taules estan ajuntades de dos en dos, una davant de l'altra, formant un quadrat i les cadires estan al voltant. D'aquesta manera hi ha sis o set infants aproximadament per taula i aquest fet afavoreix el treball en grup.

- **Materials (tipus i disposició)**

El material de música no es troba a l'aula ordinària, sinó a l'aula de música de l'escola. Per això, quan les sessions es duen a terme a l'aula ordinària el mestre ha de traslladar el material que utilitzarà durant la sessió de l'aula de música a l'aula ordinària.

El material que el mestre ha utilitzat durant la sessió d'avui és: caixes xines, cocos i el mòbil juntament amb uns altaveus per posar música.

- **Grups de treball (grans o petits)**

Les sessions de música sempre es fan amb el grup sencer d'aproximadament 25 alumnes.

Paper de l'alumne:

- **Participació**

Tots els alumnes han participat durant tota la sessió. Els alumnes són en tot moment protagonistes del seu aprenentatge, tots ells participen activament en totes les activitats que es fan durant la sessió.

- **Atenció**

A vegades alguns alumnes es distreuen amb els instruments o parlant amb un company/a, però generalment han estat atents gran part de la sessió.

Paper del mestre:

- **Participació**

Durant gran part de la sessió el mestre ha participat en l'ensenyament però cap al final, quan els ha repartit les fitxes de Sant Jordi perquè pintessin, el mestre ha tingut un paper més secundari i s'ha limitat a

controlar els infants i a parlar amb ells.

- **Llenguatge corporal**

No és molt expressiu ni amb la cara ni amb el cos, el seu llenguatge corporal és més aviat tranquil i els seus escassos moviments són suaus i lents. Tot i que quan s'enfada pot mostrar algun moviment una mica més bruscat.

- **Llenguatge verbal**

Acostuma a tenir un llenguatge verbal calmat, tot i que quan els infants no mostren atenció sovint apuja el to de veu per cridar la seva atenció i que li facin cas. Parla a poc a poc i amb una veu suau, no és molt expressiu, ja que no realitza gaires canvis de to per parlar amb els alumnes, el seu to és més aviat força monòton i només canvia quan canta una cançó o vol cridar l'atenció dels alumnes.

- **Atenció individualitzada**

En ser un grup d'infants tan gran no és possible proporcionar una atenció individualitzada, totes les activitats es fan conjuntament. Si un alumne té alguna dificultat, el mestre intenta prestar-li més atenció però durant aquesta estona la resta d'alumnes es distreu de l'activitat i es posen a xerrar o a jugar.

Metodologia:

- **Relació / connexió entre professor - alumnes – contingut**

El mestre mostra el contingut i els alumnes el repeteixen, el mestre no deixa de mostrar-lo en cap moment i els alumnes aprenen a base de la imitació i de les repeticions.

Els continguts que els alumnes han treballat durant la sessió d'avui han estat: les pulsacions i Sant Jordi; aquesta sessió ha consistit a cantar dues cançons i pintar una fitxa. Per treballar les pulsacions el mestre ha utilitzat les dues cançons, primerament els alumnes han portat les pulsacions amb els instruments, després ho han fet espetegant els dits i finalment han utilitzat una sèrie de tres moviments diferents. A més, la cançó de Sant Jordi l'han cantat unes quantes vegades variant el ritme, més ràpid i més lent, d'aquesta manera les pulsacions també variaven.

- **Materials didàctics**

Per treballar les pulsacions s'han utilitzat dues cançons. Per cantar una de les cançons s'han utilitzat dos instruments diferents: la caixa xina i cocos. Per treballar el Sant Jordi s'ha cantat una cançó i després s'ha repartit una fitxa amb aquesta cançó escrita i un dibuix de Sant Jordi amb el drac perquè els nens i nenes el pintessin. Mentre pintaven aquesta fitxa, el mestre ha posat música del seu mòbil de fons.

- **Cançons treballades**

Les dues cançons de la sessió d'avui han estat: *La cançó del cavall* i *La cançó de Sant Jordi*.

- **Estratègies utilitzades**

Perquè els alumnes mostrin atenció o escoltin el què el mestre diu utilitza diverses estratègies com: demanar ordre "*Que tothom sigui bé al seu lloc i m'escolti*"; utilitzar un joc "*Qui m'escolti que aixequi la mà, qui m'escolti que es toqui el cap...*"; mostrar respecte als companys "*Ara toca parlar a X, tots hem de poder escoltar el què ens vol dir*"; fer preguntes "*Quina és la taula on els nens i nenes estan més ben asseguts?*"; donar una recompensa "*Els alumnes que estiguin millor asseguts seran els primers a poder anar a buscar la jaqueta al passadís*".

Una altra estratègia que utilitza perquè els infants compreguin el que és correcte i el què no, és la felicitació. Sempre que un nen o nena fa alguna cosa bé el/la felicita, en canvi si un alumne s'equivoca, el mestre li mostra com es fa correctament perquè, després, aquest pugui repetir-ho.

- **Conflictes**

A mitja sessió una nena ha dit que tenia pipi i llavors gairebé tots els alumnes han començat a dir que volien fer pipi. El mestre, com que no volia que sortissin tots de l'aula i es posessin a jugar, ha fet anar al lavabo els infants d'un en un. En veure que hi havien d'anar sols, molts alumnes s'han oblidat de l'assumpte, ja que realment no tenien pipi i només volien sortir per jugar.

Quan hi ha un conflicte entre dos infants, el mestre parla amb ells tranquil·lament perquè els alumnes es tranquil·litzin, els fa conversar i que ells mateixos arribin a un acord.

Annex 2 – Entrevistes

Entrevista 1
Nom de l'entrevistat/da: Anna Ausió.
Centre on treballa: Escola Mossèn Cinto de Folgueroles.
Edat o curs dels alumnes: Fa classes de música a tots els alumnes de l'escola, des de P3 fins a 6è, per tant té alumnes de 3 anys fins a alumnes de 12 anys.
<p>- Quin ha estat el seu recorregut acadèmic?</p> <p>Va fer COU a l'Institut Sant Miquel de Vic, després va fer Psicologia a la Universitat Autònoma i durant el seu tercer any va escollir fer Educació Musical com assignatures de lliure elecció. Aquestes assignatures li van agradar tant que durant el quart any de Psicologia va decidir començar la carrera de Magisteri Musical, acabant així Psicologia i allargant la seva estada a la Universitat dos anys més per aconseguir el Títol de Mestre de Música. Més endavant va fer un Postgrau a la Universitat de Barcelona per poder ser Mestre d'Educació Infantil. Finalment es va treure les Oposicions.</p>
<p>- Té alguna formació especial de música? Quina?</p> <p>Va estudiar violí al Conservatori de Vic, després va continuar al Liceu de Barcelona i va fer un grau superior de violí mentre estava estudiant a la Universitat.</p>
<p>- Quants anys fa que exerceix de mestre/a de música?</p> <p>Fa 15 anys que exerceix com a mestra de música. Va començar a l'Escola Vedruna de Tona i va estar-hi 4 anys fent només de mestre de música a Educació Infantil. Després es va treure les Oposicions i va treballar 1 any a l'Escola Bertí de l'Ametlla, tot seguit va estar treballant dos anys a la ZER (Zona Escolar Rural) Gavarresa, la qual està formada per l'Escola Sant Feliu Sasserra, l'Escola Santa Maria d'Oló i l'Escola d'Oristà, era la mestra itinerant especialitzada en música i anava voltant entre aquestes tres escoles. Finalment va trobar una plaça disponible a l'Escola Mossèn Cinto de Folgueroles i, actualment, fa 8 anys que exerceix de mestra de música en aquest centre.</p>

- **Per què va escollir el camí de la música i l'educació?**

Feia música des que tenia 5 anys i les seves extraescolars sempre han estat vinculades amb la música, per tant la música sempre ha acompanyat la seva vida. Tot i així no va veure que volia dedicar-s'hi professionalment, no com a professional de la música sinó com a mestre de música, fins al tercer any de la carrera de Psicologia que va realitzar les assignatures de lliure elecció sobre Educació Musical. Aquí va veure que el seu destí no era ser psicòloga si no educadora i va decidir dedicar-se a l'ensenyament musical.

- **Quins criteris utilitza per escollir les cançons que treballa a classe?**

A Infantil escull les cançons segons el centre d'interès que estan treballant a l'aula, cada tres setmanes o més canvien el centre d'interès i llavors canvia el repertori de cançons. Per tant, les cançons a les aules d'Educació Infantil van molt lligades al que fan a l'aula ordinària i al centre d'interès que estan treballant en aquell moment. Tot i així, paral·lelament també treballa altres aspectes diferents del centre d'interès que ajuden a complementar el treball a l'aula.

Per escollir una cançó, després de saber el tema, el primer que té en compte és qui cantarà aquesta cançó (si és pels nens i nenes de P4 no serà igual que pels nens i nenes de 1r), per això mira el nivell de la cançó: que tingui un text fàcil i assequible, que no hi hagi masses pujades i baixades, aguts i greus, que les notes estiguin molt a prop i sobretot que sigui una tessitura amb la qual els infants es puguin sentir còmodes.

- **S'ha inspirat en algun llibre o autor concret per triar aquests criteris?**

No.

- **Cada any utilitza les mateixes cançons o les va variant?**

- **(Si no varien) Per què treballa sempre amb les mateixes cançons?**
- **(Si varien) Hi ha alguna(es) cançó(ns) concreta(es) que mantingui sempre?**

Cada any varia el repertori de cançons, ja que els centres d'interès varien cada tres setmanes aproximadament. Cap any ha repetit la mateixa programació, aquesta varia sempre, tot i que hi ha algunes cançons que les utilitza cada any perquè van molt bé per treballar el timbre, el moviment corporal, el ritme o algun aspecte concret que considera imprescindible en un curs. Per exemple,

fa servir la cançó *Ara plou* cada any amb els de 1r, ja que va molt bé per portar la pulsació, per generar determinades notes, etc. A 2n la cançó de *La granoteta* també la utilitza sempre, ja que ajuda a fer que els alumnes integrin del tot la corxera i també els divideix per veus. A cada curs hi ha alguna cançó que considera imprescindible i estan a la programació de cada any.

Cita literalment: “La música és una especialitat molt creativa, tens un temari que has de complir i un currículum que has de seguir, però a partir d’unes bases que són molt simples i, ja que tampoc és tanta la matèria que s’ha de donar, hi ha molta flexibilitat a l’hora de programar les sessions. Vas tirant del tema sobre el qual s’està treballant aquest any, també sobre el que et bé de gust perquè el més important és que a un mateix l’hi agradi el que està fent.”

- **Treballa cançons de diverses cultures?**

- o **(No) Per quin motiu?**
- o **(Si) Posa algun exemple.**

Hi ha anys que en treballa més i altres anys que en treballa menys, però cada any en treballa alguna. *El Siahamba* és una cançó tradicional africana que utilitza tots els anys. La majoria de cançons africanes són per donar la benvinguda i per això les utilitza molt a principi de curs, cada any una de diferent. També utilitza alguna cançó russa i dels països de l’Est, fa servir força cançons de diferents cultures però depèn de l’any, a vegades en treballa moltes i a vegades en treballa poques.

Ella defensa que s’han de preservar les cançons tradicionals catalanes i pròpies del país, com per exemple la pastoreta, el cant dels segadors i el virolai (escrita pel mossèn Cinto Verdager). Creu que si no som els mestres els que preservem la cultura no ho farà ningú.

- **Què creu que s’ha de tenir en compte en introduir una cançó nova als infants?**

S’ha d’ensenyar una cançó a partir del que els agrada als alumnes, com més interès tinguin més fàcil serà que integrin el text i que aprenguin la cançó ràpidament. També s’ha de tenir en compte els coneixements previs dels infants i fer que l’aprenentatge sigui significatiu, ja que si la cançó és sobre un tema que també estan treballant a l’aula ordinària els resultarà més fàcil aprendre-la perquè aquest aprenentatge tindrà un significat per ells. Sovint també utilitza històries per augmentar l’interès dels infants cap a les mateixes

cançons, n'hi ha algunes que ja van acompanyades de la seva pròpia història, però d'altres que no i per això ella també inventa algunes històries per introduir algunes cançons als alumnes i així motivar-los en el seu aprenentatge. Aquestes històries sovint expliquen d'on prové la cançó per tal de connectar als infants amb la mateixa cançó.

Abans de començar les cançons sempre fa treball vocal, llavors són exercicis molt variats com per exemple: de respiració, de l'aparell fonològic, etc. Té unes quinze maneres diferents de fer aquests exercicis i a cada sessió n'utilitza un de diferent, són com jocs que serveixen per treballar la veu. Així doncs, són quinze sessions que les fa a tots els cursos per iguals (de 1r a 6è, ja que a infantil no es fa aquest treball vocal) i un cop han fet aquest treball vocal comencen a preparar la cançó.

Per preparar la cançó segueix els següents passos: primer canta la cançó ella (modelatge), després canten la cançó per parts, a continuació explica el text i les paraules que no entenen, entre tots repeteixen el text i llavors ja comencen a cantar la cançó, primer sense acompanyament i finalment amb la base instrumental.

- **Segueix una metodologia concreta o n'utilitza una de pròpia?**

- **(Concreta) Quina és i per què utilitza aquesta?**
- **(Pròpia) En què consisteix?**

No ha estat molt metòdica amb el seu mètode, ja que va començar fent una cosa i ara n'està fent una altra de bastant diferent. A base dels cursets, de la universitat i dels seminaris que sovint realitzen amb diversos mestres d'altres escoles, en els quals fan intercanvi de materials, ha anat rebent experiències i noves maneres de dur a terme una sessió. Llavors, agafant el què li funciona a altres mestres i personalitzant-ho, agafant el que ja li funciona a ella mateixa i sumant-ho a les diferents experiències que ja ha viscut, n'acaba sortint una programació que inclou tot el que ha estat treballant fins ara més totes les coses noves que ha obtingut.

Cada any el temari està més ajustat al que volen els alumnes, és un temari totalment obert i que agrada cada vegada més als nens i nenes. La música és una assignatura que els permet moure's i aixecar-se de la cadira, cantar, ballar, picar i desfogar-se en el bon sentit de la paraula. Cita literalment: "No es pot començar a ensenyar llenguatge musical sense passar primer pel cos."

Les seves sessions de música sempre segueixen una pauta concreta. Amb els petits comença a la catifa amb en Putxineli (mascota de l'aula de música) i aquest sempre porta una sorpresa, que sovint és un material que utilitzaran en aquella sessió. Tot seguit, comença la sessió amb una cançó, després utilitzen el material que ha portat en Putxineli i finalment acaba la sessió amb una dansa o un joc de moviment corporal.

- **Treballa amb grups grans o petits?**

Sempre treballa amb les classes senceres.

- **Durant les sessions estan (mestre i alumnes) drets o asseguts? Per què?**

Els alumnes sempre es posen en semicercle asseguts a terra i ella es posa davant d'ells, d'aquesta manera tots els nens i nenes tenen clara visibilitat del que està fent. Algunes estones estan drets, quan han de fer una activitat o cantar certes cançons, però al cap d'un temps ja tornen a estar asseguts a terra. Al final de les classes sempre ballen i fan danses, en aquests moments es posen drets en cercle o repartits per tota l'aula.

- **Quin material acostuma a utilitzar? Està a l'abast dels infants?**

Utilitza molt la màgia en els seus materials per mantenir l'atenció i l'interès dels més petits. Té molts draps de colors diferents, mocadors sedosos, mocadors gruixuts, pilotes d'espuma, pilotes de tennis, moltes disfresses, contes, la caixa dels sons, titelles, pals de fusta, pots, pinzells, bombolles i els típics instruments (panderetes, maraques, triangles, etc.). Com més personalitzat és el material millor, ja que aquest està pensat especialment pels alumnes i aquests el troben més interessant.

Tot el material està dins de capsas col·locades en una estanteria, d'aquesta manera els infants saben que no el poden tocar i sempre que l'han de fer servir els ho dona la mestra.

- **Com resol els possibles conflictes?**

Intenta fer donar compte a l'infant que el què està fent molesta als altres, els fa prendre consciència que són un grup i perquè les classes funcionin bé han de cooperar tots. Si no fa cas als primers avisos, el separa una estoneta del grup fent-lo seure en un racó de l'aula perquè reflexioni, no obstant això no sol tenir gaires conflictes. Hi ha algun nen que no mostra atenció durant algunes sessions de música, en aquest cas sovint els deixa fer perquè potser no li

interessa l'activitat d'avui o simplement té un mal dia, no vol obligar a cap alumne a fer res que no vulgui, per això els deixa fer sempre i quan no molesti els companys ni a l'activitat conjunta.

- **Com manté l'atenció dels alumnes?**

Canviar molt ràpidament d'activitat si veu que els alumnes perden l'interès i participar en tot moment, encara que l'activitat consisteixi a mirar un vídeo és important fer-los preguntes constantment o parlar per mantenir la seva atenció.

- **Com participen els alumnes durant les sessions de música? Si un alumne no participa, quines estratègies utilitza?**

Procura que els alumnes sempre participin en les activitats, no obstant això, si algun d'ells no vol participar, no els obliga. Pensa que s'hi ha algun infant a qui no li agradi cantar, ja participarà en una altra activitat com per exemple un joc o ballar. Generalment la música agrada a tots els alumnes però no totes les seves parts, si algun alumne no vol participar en una activitat concreta, ja ho farà en la següent. Cita literalment: "Hi ha qui se sent més còmode amb una cosa o una altra, però al final tothom troba el seu espai a l'aula de música."

Si algun infant no participa mai a les sessions de música, l'intenta incloure, però això no li passa mai, ja que sempre hi ha alguna activitat amb la qual capta l'atenció dels alumnes. "Si algun infant no vol participar en una activitat concreta, doncs el convides a participar amb tu o fer-lo còmplice dels seus companys, però si no vol participar tampoc passa res perquè, si no vol cantar, al cap d'una estona sí que farà l'activitat de respiració o el joc de moviment corporal."

Al final de curs sempre els fa fer un escrit, una valoració de com ha anat perquè d'aquesta manera ella també aprèn dels alumnes, quines activitats els ha agradat més, què no els ha agradat gens, què creuen que podria millorar ella com a mestra, etc. Fins ara totes les valoracions han estat positives.

- **Les sessions segueixen una pauta concreta o sovint utilitza la improvisació?**

Les sessions són totalment pautades, en un calendari té apuntat cada dia tot el que farà a cada una de les classes. Però també és veritat que algunes vegades no segueix aquesta pauta perquè també es basa molt en els interessos dels alumnes, si aquests estan molt involucrats en una activitat, deixarà que continuïn, no la canviarà només perquè ho posi al seu calendari. Per tant, les

seves sessions estan pautades però tenen un marge de flexibilitat, aquesta programació la té sobretot perquè a ella li proporciona la seguretat de saber què ha de fer cada dia.

- **Segueix sempre el mateix mètode o busca la innovació?**

És bastant metòdica en l'aspecte que a cada sessió hi ha d'aparèixer una sèrie de conceptes: hi ha d'haver cançons, audicions, llenguatge, dansa i si pot ser instrumentació. Però, pel que fa als exercicis de les audicions, a la manera de fer les danses o a les activitats de llenguatge i instrumentació, sovint varien segons noves descobertes o recomanacions de companys. El que sí que és veritat és que a totes les sessions apareixen aquests quatre blocs: cançó, audició, llenguatge i dansa.

- **Quins consells donaria a un futur mestre/a de música?**

El consell principal és que sigui un apassionat de la música, ja que és molt important per poder transmetre aquesta passió per la música als alumnes. També ha de ser molt creatiu, també ha de ser capaç de treballar en equip, ja que la relació amb els infants és molt més fàcil que la relació entre iguals (entre mestres). També s'ha de tenir capacitat d'adaptació, ja que el mestre de música no és tan constant com el tutor de l'aula, per això és important que sempre hi hagi comunicació entre els tutors i el mestre de música i, en moltes ocasions, aquest s'ha d'adaptar a la feina que els alumnes fan cada dia a l'aula.

Durant els primers anys, en acabar la carrera, no tancar-te a res, formar-te tot el que puguis, compartir consells, mètodes i materials amb altres mestres i enriquir-te de totes aquelles experiències que vas vivint.

El més important de tot és que t'ho passis bé fent classe amb els alumnes.

Entrevista 2

Nom de l'entrevistat/da: Jordi Suriñach.

Centre on treballa: Escola Quatre Vents de Manlleu.

Edat o curs dels alumnes: Fa classes a P3 i P4 del Cicle d'Educació Infantil, també fa classes a 1r, 5è i 6è de Primària.

- **Quin ha estat el seu recorregut acadèmic?**

Quan va acabar Batxillerat se'n va anar a la Universitat de Girona a fer Música però només va fer un any, ja que va decidir canviar de carrera i fer Magisteri Musical. Uns anys més tard va decidir anar a fer un Màster de Direcció Artística Cinematogràfica a l'ESCAC i, més endavant, va fer un Màster de Gestió Cultural a la UOC.

- **Té alguna formació especial de música? Quina?**

Va estudiar al Conservatori de Barcelona fins al 3r curs de Grau Mitjà, va fer instrument de cant com a contratenor i té formació complementària de piano.

- **Quants anys fa que exerceix de mestre/a de música?**

En total fa sis anys que exerceix de mestre de música. Va començar fent un any de mestre a l'escola de Santa Eugènia, després va estar dos anys a Vinyoles, un any a la Guixa, un altre any a Vilassar de mar i aquest últim any ha estat a l'Escola Quatre Vents de Manlleu.

- **Per què va escollir el camí de la música i l'educació?**

Ha fet música des de petit i sempre li ha agradat, el tema de l'educació li va sorgir a partir dels setze anys quan es va treure el carnet de monitor de lleure, va estar treballant en un esplai durant sis anys. Durant el seu primer any de carrera de música una persona li va plantejar de fer la carrera de magisteri musical, ja que treballar amb nens i la música eren dos aspectes que li agradaven molt. Ell mai s'havia plantejat fer magisteri musical fins que aquesta persona li va plantejar i, quan va fer-ho, li va semblar una gran idea i per això es va canviar de carrera.

- **Quins criteris utilitza per escollir les cançons que treballa a classe?**

El principal criteri és que les cançons li agradin, perquè pensa que si li agraden a ell, serà capaç de transmetre-ho als infants. També es basa en la dificultat de

la cançó, la complicació de la lletra i el tipus de melodia són aspectes importants a tenir en compte, especialment a Infantil.

En el cas de l'Escola Quatre Vents, ja tenen un sistema de música establert que es basa en el llibre de música de Barcanova, per això ha d'escollir les cançons que venen en aquest llibre, tot i que l'elecció de les cançons dintre el llibre les té ell.

- **S'ha inspirat en algun llibre o autor concret per triar aquests criteris?**

No s'ha inspirat amb cap llibre per triar els criteris de selecció, però sovint consulta l'Assaig de Joaquim Maideu, aquest llibre és un cançoner popular que conté una proposta didàctica que introdueix les cançons amb un ordre progressiu de dificultat. Tot i que encara no ha tingut l'oportunitat de treballar correctament amb aquest llibre.

- **Cada any utilitza les mateixes cançons o les va variant?**

- **(Si no varien) Per què treballa sempre amb les mateixes cançons?**
- **(Si varien) Hi ha alguna(es) cançó(ns) concreta(es) que mantingui sempre?**

En el seu cas sempre varien, ja que no ha estat més de dos anys seguits en una mateixa escola. Tot i que a l'Escola Quatre Vents sempre utilitzen les cançons del llibre de música Barcanova i, per això, no canvien d'un any per l'altre. El que si canvien, són les cançons temàtiques, és una escola que treballa per projectes i aquests sempre són diferents, per això sovint es demana als professors de música que treballin alguna cançó relacionada amb el tema del projecte.

- **Treballa cançons de diverses cultures?**

- **(No) Per quin motiu?**
- **(Si) Posa algun exemple.**

A infantil no treballa cançons d'altres cultures, comença a introduir-les a partir de primària. Aquesta escola té molta diversitat cultural i per això hi ha molts infants amb problemes de llenguatge. Llavors els mestres de música que van fer el sistema de l'escola van pensar que seria massa complicat per aquests nens i nenes petits amb problemes de llenguatge afegir-los cançons amb encara més llenguatges diferents. No obstant això, a partir del primer any de primària ja es comencen a introduir algunes cançons pertanyents a altres cultures: africanes, holandeses, sud-americanes, etc.

- **Què creu que s'ha de tenir en compte en introduir una cançó nova als infants?**

Comença cantant ell i els infants el segueixen per repetició. Quan els alumnes són més grans comença més marcant el ritme i la lletra, fent repeticions per frases, etc. Però amb els nens i nenes d'infantil aquest mètode no funciona. Amb els petits normalment canta les cançons de dalt a baix, com que la tornada es va repetint és el primer que s'aprenen i, un cop se saben la tornada, els infants ja se senten més segurs i involucrats amb la cançó. Després, a força de repetir la cançó durant unes quantes sessions els alumnes al final s'acaben aprenent tota la lletra.

- **Segueix una metodologia concreta o n'utilitza una de pròpia?**

- **(Concreta) Quina és i per què utilitza aquesta?**
- **(Pròpia) En què consisteix?**

Com que no ha estat mai fix a les escoles encara no té un sistema pedagògic establert fix que sigui seu, sovint s'ha de basar amb el de l'escola (si és que l'escola té un sistema, segons ell n'hi ha moltes que no en tenen i llavors ha d'espavilar-se i fer el que pugui). Amb el tema Orff i de flauta té molt clar què vol fer i com ho vol fer, però amb el tema de les cançons encara està buscant un sistema que a ell li funcioni, va modificant constantment el mètode afegint i traient coses, així doncs encara no té el seu mètode gaire establert.

A infantil bàsicament canta a totes les sessions, després també afegeix una mica de percussió corporal o gestos, ja que el moviment els ajuda a interioritzar les cançons i involucrar-los en el procés d'aprenentatge d'aquestes.

La majoria d'activitats a infantil són per treballar les qualitats del so, sobretot la pulsació, el ritme, fort i fluix, agut i greu, creu que són les més essencials per treballar amb els petits. En el cas de primària dóna molta importància al llenguatge musical.

A infantil acostuma a treballar les qualitats del so, sobretot a través de cançons i del moviment. Algunes vegades també fa jocs i d'altres utilitza fitxes, tot i que les fitxes no impliquen un treball musical en si, les fan per reflectir el treball realitzat anteriorment perquè els pares en tinguin constància d'alguna manera i puguin veure quin treball han realitzat els seus fills, ja que les activitats i els jocs a l'aula no deixen constància material que els pares puguin veure.

També pensa que l'escolta és un aspecte molt important en l'educació musical, per això en moltes de les altres escoles a les quals ha fet de mestre utilitzava els deu últims minuts de cada sessió perquè els alumnes s'estiessin a terra i els posava audicions per escoltar-les profundament mentre es relaxaven. No obstant això, durant l'any que porta aquí als Quatre Vents no li ha sigut possible fer-ho.

- **Treballa amb grups grans o petits?**

Sempre treballa amb els grups sencers (25 alumnes aproximadament) perquè no tenen prou hores disponibles per a fer dues sessions i, així, poder partir els grups. També tenen dificultat d'horaris a l'hora d'utilitzar l'aula de música, ja que en tota l'escola només n'hi ha una i són tres mestres de música, llavors s'han de repartir les hores en què poden utilitzar aquesta aula i per això hi ha uns quants cursos que han de fer les sessions de música a l'aula ordinària.

- **Durant les sessions estan (mestre i alumnes) drets o asseguts? Per què?**

El mestre sempre està dret i els alumnes acostumen a estar asseguts a les cadires. Tot i que ell és partidari que a l'aula de música no haurien d'haver-hi taules ni cadires, en aquesta escola les taules estan fixades a terra i no es poden moure. Llavors els alumnes sovint estan asseguts excepte durant les activitats que requereixen moviment corporal.

- **Quin material acostuma a utilitzar? Està a l'abast dels infants?**

L'hi agraden els anomenats instruments Orff, generalment tot és percussió i no introdueix instruments de notes fins a primària. Tot i que la majoria d'instruments que utilitzen a infantil siguin de percussió, hi ha un gran repertori i per això acostuma a utilitzar instruments diferents a cada sessió.

En aquesta escola tot el material està guardat en caixes i els infants no poden agafar-lo fins que el mestre el tregui. Tot i així, si ell pogués realitzar la gestió d'aula com volgués aquest material sempre estaria a l'abast dels infants, però com aquesta aula la comparteixen tres professors diferents ell no pot fer modificacions en l'organització de l'espai.

- **Com resol els possibles conflictes?**

És partidari d'utilitzar la conversa i el diàleg fins que el conflicte es repeteix. Si un alumne fa una cosa malament, se li explica que no està bé mentre se li dona arguments perquè l'alumne ho compregui. Si aquest alumne torna a repetir

aquesta mala conducta, és perquè li dóna la gana en aquell moment i no perquè no sàpiga que el què fa està malament. En aquest cas és partidari de separar a l'infant del grup perquè es tranquil·litzi i reflexioni sobre què ha fet. Però al principi sempre dóna l'oportunitat del diàleg abans que el càstig.

- **Com manté l'atenció dels alumnes?**

Depenent del moment utilitza diverses estratègies, a vegades fa servir jocs com "*Qui m'escolti que aixequi la mà, qui m'escolti que es toqui la panxa...*", també canta una cançó perquè es focalitzin o bé fa sonar una campaneta, tot i que a vegades ha d'acabar fent un crit quan els alumnes s'han esverat massa i no pot recuperar la seva atenció amb cap de les estratègies anteriors.

Les estratègies han d'anar canviant, ja que si sempre s'utilitza la mateixa, els alumnes s'acostumen i al final no els crida l'atenció.

- **Com participen els alumnes durant les sessions de música? Si un alumne no participa, quines estratègies utilitza?**

Totes les activitats estan plantejades perquè els alumnes siguin els protagonistes del seu propi aprenentatge, són activitats molt participatives.

Al principi costa una mica que participin tots, però a mesura que vas coneixent els alumnes i ells et coneixen a tu es van implicant més en les sessions. Si un alumne no participa durant una sessió, intenta animar-lo i convidar-lo a fer l'activitat, però realment mai pots saber quin és el motiu pel qual no participa així que a vegades pot ser complicat enganxar-lo a la sessió. En aquests casos intento motivar-lo a participar però si l'alumne no vol el deixo fer el que vulgui sempre i quan no molesti els companys ni interrompi la sessió. Ara bé, si hi ha un alumne que no vol participar en més d'una sessió llavors sí que hi ha un motiu per preocupar-se i s'ha d'investigar quin problema pot tenir.

- **Les sessions segueixen una pauta concreta o sovint utilitza la improvisació?**

Les seves sessions no segueixen cap pauta, durant la programació escriu el que vol fer en aquella sessió i quines qualitats del so vol treballar, però no ho fa amb un ordre. El dia de la sessió mira la programació i veu tot el que ha de treballar, llavors durant el transcurs de la sessió ho va fent tot segons l'ordre que ell consideri en aquell moment. Segons com veu l'actitud dels alumnes decideix començar fent una activitat o una altra, inclús hi ha dies en què no pot fer totes les activitats que tenia programades o les canvia per unes altres

perquè aquell dia els alumnes volen fer una altra cosa.

El que està present a cada una de les seves sessions és com a mínim una cançó i una activitat que treballi la pulsació o el ritme, ja que són dues coses bàsiques en l'ensenyament musical a infantil. Si pot, també, intenta portar un instrument a totes les sessions.

- **Segueix sempre el mateix mètode o busca la innovació?**

No creu que mai arribi a seguir sempre el mateix mètode. És una persona que sovint s'avorreix ràpidament de les coses i li agrada anar variant sempre alguns aspectes, ja que no hi ha res que sigui perfecte sempre es va replantejant coses i les va canviant.

Constantment busca la innovació i s'inspira en articles, altres companys que són mestres de música, algun curset o alguna sessió que fa en algun moment, etc. Tot el que aprèn de nou i que li agrada intenta introduir-ho en el seu mètode.

- **Quins consells donaria a un futur mestre/a de música?**

Pensa que la música és una assignatura que es valora poquet, llavors s'ha de tenir moltes ganes de fer-ho i animar-se a un mateix a fer projectes, a fer coses i a gaudir amb els infants, ja que els alumnes sempre han estat els que li han donat la resposta i els ànims per arribar a fer coses.

El més important és que tu mateix gaudeixis amb tot el que fas, ja que si tu no ho gaudeixes, els infants tampoc ho faran. Quan el mestre que duu a terme la sessió s'ho passa bé, els nens i nenes també s'ho passen bé. Sempre pot haver-hi un dia dolent, però generalment si un s'implica a l'aula i s'ho passa bé la sessió sempre funcionarà sense gaires problemes.

També cal tenir capacitat d'adaptació, ja que no totes les escoles són iguals i pots trobar-te'n una que tingui un sistema molt marca i d'altres que no tenen res. També pots trobar-te alumnes de 6è de primària amb un bon nivell de música o alumnes de 6è que no saben què és una corxera. En aquests casos t'has d'adaptar a la metodologia de l'escola o buscar-te la vida i utilitzar la teva pròpia, els ensenyaments que has de proporcionar a uns alumnes o als altres també seran molt diferents, per això sempre has de ser optimista i poder-te adaptar a qualsevol situació.

Entrevista 3

Nom de l'entrevistat/da: Laura Planas.

Centre on treballa: Escola Quatre Vents de Manlleu.

Edat o curs dels alumnes: Des que és la Cap d'Estudis del centre només té els alumnes de 3r i 4rt de primària, tot i que anteriorment ha pogut donar classes de música a tots els cursos de l'escola, des de P3 fins a 6è.

- **Quin ha estat el seu recorregut acadèmic?**

Ha fet Magisteri d'Educació Musical a la Universitat i després ha realitzat un pilot de cursos, té més de 700 hores de formació.

- **Té alguna formació especial de música? Quina?**

Va estudiar música al Conservatori però no va acabar el Grau Mig, ja que quan va acabar la carrera d'Educació Musical va tenir que escollir entre fer de mestre o dedicar-se a la música, i va escollir fer de mestre.

- **Quants anys fa que exerceix de mestre/a de música?**

Fa disset anys que exerceix de mestre i sempre ha fet d'especialista de música. Va començar a treballar com a mestre en una escola concertada de Sant Hipòlit, després va estar treballant a tres escoles a la vegada, ja que era la professora de música i l'anaven agafant per hores. Diu: *"Això de treballar a tres escoles diferents era molt dur perquè senties que no pertanyies a cap lloc, però la veritat és que aprenies moltes coses perquè cada escola era un món diferent i per això t'havies d'adaptar ràpidament."* Després va estar treballant sis anys en una escola concertada fins que va decidir treure's les oposicions. Un cop va tenir les oposicions va treballar durant dos anys a Sant Julià i finalment va anar a parar a l'Escola Quatre Vents de Manlleu.

Cita literalment: "Es nota molt el canvi a l'hora de treballar en una escola pública i en una escola concertada, ja que l'escola concertada és més tancada pel que fa als canvis, per altra banda a l'escola pública constantment s'estan fent canvis i la varietat de professors que arriben a passar-hi aporten moltes coses noves i enriquidores."

- **Per què va escollir el camí de la música i l'educació?**

Va decidir seguir el camí de l'educació musical en comptes de la música perquè

veia que li agradava molt treballar amb nens i nenes.

- **Quins criteris utilitza per escollir les cançons que treballa a classe?**

Principalment escull cançons que a ella li agraden. Intenta agafar cançons que tinguin una finalitat educativa però bàsicament el seu criteri d'elecció és que li agradin, ja que d'aquesta manera també transmet motivació als alumnes. Algunes cançons també les tria tenint en compte el projecte que els alumnes estan treballant a l'aula ordinària.

- **S'ha inspirat en algun llibre o autor concret per triar aquests criteris?**

No s'ha inspirat en cap llibre en concret, però sí que ha llegit una gran quantitat de llibres per informar-se i sempre ha agafat el que més li ha agradat de cada un.

- **Cada any utilitza les mateixes cançons o les va variant?**

- **(Si no varien) Per què treballa sempre amb les mateixes cançons?**
- **(Si varien) Hi ha alguna(es) cançó(ns) concreta(es) que mantingui sempre?**

Cada curs té un repertori bàsic de cançons, tot i que sovint en va introduint de noves. Moltes vegades són els mateixos alumnes els que li demanen cantar una cançó concreta que ja han treballat anteriorment i els ha agradat molt. Aquestes cançons noves que es van introduint al repertori tenen molt a veure amb el projecte que el curs està treballant en aquell moment, inclús si no troba cap cançó d'un tema específic, agafa la melodia d'una altra cançó i ella mateixa s'inventa la lletra.

- **Treballa cançons de diverses cultures?**

- **(No) Per quin motiu?**
- **(Si) Posa algun exemple.**

Una cançó que li agrada molt ensenyar als alumnes és *Ipharadisi*, es tracta d'una cançó africana. El repertori inicial de cançons són bàsicament cançons populars catalanes, no obstant això sempre intenta introduir diverses cançons d'altres cultures i cada any són diferents. No obstant això, sempre que és l'aniversari d'un alumne canten *aniversari feliç* en tots els idiomes que estan presents a l'escola: català, castellà, anglès, amazic, xinès, alemany, francès, romanès, etc. D'aquesta manera tots els alumnes se senten inclosos a l'aula i també aprenen els uns dels altres.

- **Què creu que s'ha de tenir en compte en introduir una cançó nova als infants?**

Explicar als alumnes la història de la cançó, si se la sap, i si no la coneix o no en té se l'inventa, ja que això els crea una expectativa abans de començar a aprendre's la cançó. La història serveix de referència pels alumnes, ja que aquest és un recurs fàcil que els ajuda a recordar millor la cançó i la lletra. Això tant ho fa amb cançons com amb audicions com amb què sigui necessari.

Primer canta la cançó ella unes quantes vegades perquè els infants l'escoltin, després canta la primera part de la cançó i demana als infants que la repeteixin, un cop s'han après aquesta primera part els ensenya la segona part, quan s'han après la segona part repeteixen la primera i la segona tot seguit. A continuació els canta la tercera part i els va ensenyant la cançó sencera part per part fins que se la saben tota.

- **Segueix una metodologia concreta o n'utilitza una de pròpia?**

- **(Concreta) Quina és i per què utilitza aquesta?**
- **(Pròpia) En què consisteix?**

És partidària d'una metodologia vivencial en la qual els alumnes experimenten i aprenen sempre a partir del seu propi cos. Aquesta manera d'ensenyar més vivencial i que els petits experimenten amb el seu cos els ajuda a assimilar i entendre millor tots els conceptes. A través de la seva pròpia experiència vivencial és com poden arribar a entendre totes les coses, ja que es converteix en un aprenentatge significatiu pels alumnes.

Treballa cançons, audicions, llenguatge musical, instruments, etc. Intenta treballar totes les àrees de la música. A vegades utilitza fitxes perquè serveixen de resum pels alumnes, d'aquesta manera poden repassar i recordar altres coses que han treballat anteriorment.

- **Treballa amb grups grans o petits?**

Sempre treballa amb els grups sencers, que són 25 alumnes aproximadament. A cada curs pot haver-hi diversos nivells d'aprenentatge, ja que cada alumne és diferent. Llavors has de saber gestionar l'aula de manera que puguis fer la sessió que hi ha planejada sense deixar de banda a aquells alumnes amb més dificultats o que van més enrederits a escala d'aprenentatges, en aquests casos el més important és proporcionar-los les eines necessàries perquè aquests

alumnes puguin avançar fins a arribar al nivell dels seus companys. Segons la classe crea diferents graus d'adaptació que es puguin dur a terme en una mateixa sessió.

- **Durant les sessions estan (mestre i alumnes) drets o asseguts? Per què?**

Depenent de la sessió i de les activitats que es duguin a terme. Sí que hi ha moments en què és necessari que els alumnes estiguin asseguts, però moltes vegades aparten les taules per poder tenir espai i fan les sessions de peu, ja que si vol que els alumnes tinguin un aprenentatge vivencial és necessari que es puguin moure.

- **Quin material acostuma a utilitzar? Està a l'abast dels infants?**

Utilitza tot el material que tenen disponible, des d'instruments fins a material didàctic, sempre dependrà de l'edat dels alumnes i dels conceptes que vulgui treballar.

Tot el material està guardat amb clau, ja que és molt atractiu pels alumnes i l'agafarien sempre que volguessin. Per això, quan s'ha d'utilitzar un material és la mestra que el treu i els hi dona als alumnes. També és necessari treballar molt el respecte cap al material i cap als altres.

- **Com resol els possibles conflictes?**

Tots els conflictes es resolen dialogant i tenint sempre molta empatia, sempre intenta que els alumnes es posin al lloc de l'altre. En alguna ocasió poder sí que fa falta fer un crit i dir "Prou!", però en principi sempre intenta fomentar el diàleg. A més, a mesura que els infants s'acostumen a les seves classes hi ha cada vegada menys conflictes. Els alumnes que té actualment ja els ha tingut altres anys, ella els coneix bé i ells la coneixen bé a ella. Els alumnes saben perfectament quins són els seus límits i no intenten sobrepassar-los, per això molt poques vegades es produeixen conflictes durant les sessions.

També intenta donar responsabilitats als alumnes, confia en ells i d'aquesta manera se senten més responsables perquè intenten correspondre aquesta confiança.

- **Com manté l'atenció dels alumnes?**

Es mou moltíssim per tota l'aula i sobretot fa servir molt la mirada. Mira fixament als alumnes perquè estiguin atents a què està dient. És molt bàsic donar molta autoestima als alumnes, ells han de sentir-se capaços de fer-ho tot i no s'ha de

ridiculitzar mai a un nen o nena que no sàpiga fer alguna cosa, al contrari, se'ls ha de donar suport i ajuda en tot el que necessitin.

- **Com participen els alumnes durant les sessions de música? Si un alumne no participa, quines estratègies utilitza?**

La majoria de les activitats són vivencials i per això els alumnes sempre són els protagonistes del seu propi aprenentatge, per poder dur a terme la sessió és important que tots els alumnes hi participin en tot moment.

Normalment sempre participen tots i si hi ha algun alumne que no participa se'l pot motivar explicant alguna història o fent alguna activitat atractiva per a ell/a. També se li pot demanar quina cançó li agradaria cantar o quin joc li agradaria fer, d'aquesta manera l'alumne sent que forma part de la sessió i el motiva a participar-hi.

- **Les sessions segueixen una pauta concreta o sovint utilitza la improvisació?**

Sempre té les sessions molt ben planificades i acostuma a informar a els alumnes del guió de la sessió, de tot el que treballaran aquest dia.

Al final de cada sessió intenta fer un joc, per exemple li funciona molt bé el *joc de la pedreta* (no té res a veure amb música), perquè els alumnes es tranquil·litzin i es preparin per anar a la següent classe. És una tàctica que serveix per posar un final a la sessió de música i preparar-los per un canvi de matèria.

- **Segueix sempre el mateix mètode o busca la innovació?**

Sempre segueix el seu propi mètode tot i que aquest no és tancat, sempre intenta canviar les coses que no li funcionen i afegir-ne de noves que pensa que podrien funcionar. Aquest mètode l'ha construït a través dels diversos cursos que ha realitzat i de l'experiència que ha adquirit treballant tants anys en diverses escoles. La formació és molt important, ja que et proporciona moltes idees les quals t'has de fer teves i adaptar-les a la teva metodologia. Sempre agafa allò que li ha cridat l'atenció i l'hi ha agradat més de cada curs i d'aquesta manera va construint la seva metodologia.

- **Quins consells donaria a un futur mestre/a de música?**

El més important és que t'agradi la feina que fas, que t'agradi la música i t'agradin els alumnes. És essencial el respecte, hem de pensar que els alumnes no deixen de ser nens i nenes, cadascun amb els seus sentiments i amb les seves característiques i aquests s'han de respectar tots. Si un mestre mostra respecte als seus alumnes, els alumnes també mostraran respecte cap aquell mestre. També és molt important formar-se constantment, ja que sempre surten nous cursos molt interessants els quals poden proporcionar-te moltes idees i recursos.